

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datirat z dnevom naslednje nedelje.

Naročna velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost postnine. Naročino je platiči naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

"Kmečki stan, srečen stan!"

Dopisi dobrodoši in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvezec.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/4 strani K 32, za 1/8 strani K 16, za 1/16 strani K 8, za 1/32 strani K 4, za 1/64 strani K 2, za 1/128 strani K 1. — Pri vekratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptiju v nedeljo dne 22. marca 1908.

IX. letnik.

Nekaj zgodovinskih spominov.

"Vladar je prvi služabnik države" ...
Jožef II.

V četrtek smo praznovali dan sv. Jožefa. Spominjali smo se ob tej priliki plodonošnega življenja velikega ljudskega cesarja, katerega sliko nosi naš list na čelu ...

Ravno zdaj se bije v mili naši domovini odločilni boj za kmetski vpliv. Kakor da bi se kmetski stan dramil iz stoletnega spanja, da dosegne svoje pravice, — kakor da bi se kmetske dečete zopet zbirale pod zastavo „stare pravde“, — tako divja po Avstriji vihar razburjenosti in nezadovoljnosti ... Danes nimamo nikogar, ki bi kmetu do pravice pripomogel, — danes je kmet sam ... Začasa ljudskega cesarja Jožefa II. pa je stopil sam presvitil vladar k plugu in počastil s tem kmetsko delo. Hotel je s tem malim in vendar nesmrtnim dejanjem dokazati, da je kmet temelj vsemu življenu. In Jožef II. ni bil mož, ki bi samo obljuboval. Z delom je hotel vstvariti kmetu boljšo bodočnost. Medtem ko je francoski kralj Ludvik samostano zaklical „L'etat c'est moi!“ („Država sem jaz!“), — dejal je ljubeči Jožef II.: „Vladar je prvi služabnik države“ ... Kot služabnik države, kot delavec ljudstva je nastopal Jožef II. Vkljub temu, da so mu posvetni in duhovniški velikaži strastno nasprotovali, je odpravil tlako ter pripravil odstranjanje robota, desetaka in drugih doklad. Z jekleno svojo voljo je Jožef II. dosegel, da so se tudi plemenitaži in duhovniki občačili, medtem ko so prejele kmetu davke plačevali ... Že ta dva čina napravita cesarja Jožefa nesmrtnega v spominu ljudstva. Zaradi teh činov pa ga seveda klerikalni duhovniki še danes sovražijo. V srcu naroda pa se blišči spomin na kmetskega cesarja vedno ednako ...

* * *

Desetletja in desetletja so minula. Razmerno mlad še se je položil Jožef II. v gomilo svojih očetov. In malo tistega je ostalo, kar je za kmete storil. V teku let se je zopet vdomačilo izsesanje kmetskega stanu, izkorisčanje ljudstva, — dokler ni prišlo viharno leto 1848, o katerem je zapel nemški pesnik Herwegh:

Wir haben lang genug geliebt,
wir wollen endlich hassen ...
Reisst die Kreuze aus der Erden,
alle sollen Schwerter werden ...

V znanimenju ljudske ustaje je stalo to viharno leto. Zatiranje ministra Metternicha je prikelo do vrhunca in nemški študentje ter nemški meščani so ostali ter priborili s svojo krvjo avstrijskim narodom svobodo ...

Kmetom je prineslo leto 1848 osebno prostost in jih je osvobodilo od vseh zemljiskogospodskih bremen. Kmet in meščan sta korakala skupaj in premagala nasprotnike. Ti nasprotniki so bili v prvi vrsti fevdalni plemenitaži, ki so se krčevito svojih predpravic držali. Duhovništvo pa je stalo takrat popolnoma na strani plemenitažev in je blago-

slovio vsako nasilje policijske države, — ljudstvu pa je pridigovalo post in mu obljubovalo za izsavanje nebesko krono ... Kmetje pa niso takrat svoj tilnik pripognili. Labudski škof n. pr., ki je bil kmetsom nasproten in je imel svoj sedež v sv. Andreju, je moral bežati pred kmetsko nevoljo in se je preselil l. 1848 v Maribor ...

Ta teden je bilo 60 let, odkar so pokale puške in so se valjala ljudska trupla v svoji krv ... Velika je bila žrtev, ali lepa je bila ljudska zmaga!

In danes? Plemenitaži imajo še vedno predpravice, duhovniki se potegujejo še vedno za politično nadvlado, kmet pa je še vedno — zadnji ...

Spominjajmo se Jožefovih misli, spominjajmo se ljudske krv l. 1848, — da dobimo nove moći za nove boje ... Združujmo se pod zeleno zastavo naše ljube grude in ne odnehajmo preje, dokler ne dosežemo svojih pravic ...

Kmetje, vklip! ...

Politični pregled.

Državni zbor se bode sklical menda šele po Velikinoči, kjer se vlečejo razprave v proračunskega odseku. V vladnih krogih se govorji, da stopi zbornica 24. ali 26. t. m. skupaj. Ob koncu marca bode baje tudi nekaj deželnih zborov sklicanih. Gotovega se še nič ne ve.

Vojaska vprašanja. Vlada hoče državnemu zbornici, takoj ko stopi skupaj, več načrtov postav predložiti. V prvi vrsti se bode zahtevalo rešitev postave glede stanja vojaških novincev. Deželno brambo se hoče povisiti za 5.000 mož, katere se rabi za nove artiljerijske in planinske oddelke. Baje se namerava tudi čas orožnih vaj pri deželnih brambi za 1 teden skrajšati. Na vsak način se bode razpravljalo o zvišanju oficirskih in vojaških plač. Upamo, da bode državna zbornica tudi 2 letno vojaško službo uvedla in proti tripičenju vojakov odločno nastopila.

Proti uvozu živine iz Srbije, ki je za našo živinorejo naravnost usodepolne nevarnosti, so se izjavile že razne kmetijske korporacije. Na shodu v Komotavi je dejal kmetski vodja pl. Hohenblum: „Kjer se gre za eksistenco kmeta in njegove družine, tam mora kmet s kmetsom držati; v drugih vprašanjih naj se prepriroj. Narod beračev nima bodočnosti. Naše kmetijstvo postaja za konkurenco nezmožno vseled zgradb železnic in kanalov. Politika trgovinskih pogodb je eminentno oškodovanje kmetijstva in se moramo proti njej razostreje bititi. Kmetski poslanci naj bi vlcili najnajostni predlog proti trgovski pogodbi s Srbijo“. Tako Hohenblum! Tudi ogrski kmetje so sklenili, delovati z vsemi močmi proti odprtju mej za uvoz srbske živine. Da bi le klerikalci kmeta zopet ne prodali ...

Kmetje v boju proti izkorisčanju. V severnočeških deželah se pečajo kmetje, v veliki meri z nasadom sladkorne repe (pesé). Cukreni baroni pa so se tekom let zvezali in potisnili ceno repe globoko. Končno je kmetom počila potrežljivost. Kmetske organizacije so zdaj sklenile, da letos sploh repe ne sadijo. To bode na vsak

način hudi udarec za plemenitažke odevne, ki hočejo poljedelske pridelke zastonj, sladkor pa prodajajo po vedno višji ceni.

Žitna žetev Avstrije l. 1907. Preteklo leto se je obsegalo skupno 6 1/2 milijonev hektarjev z žitjem. Pridelalo se je:

Ime:	Nasadni prostor	Žetev
	hektarji:	hektolitri:
pšenica	1,174.056	18,422.294
rž	1,853.029	30,821.567
ječmen	1,164.632	26,163.999
oves	1,935.345	52,244.826
koruza	350.588	5,735.206
skupno		6,477.650
		133,387.892

Pridelalo se je torej skupno čez 133 milijonev hektolitrov, kar je približno 82 milijonev centov.

Kmetijske delavske hiše. Na Ogrskem se bode v kratkem sprejela postava glede zgradbe 10 000 stanovalnih hiš za kmetijske delavce. Zgradile bodo hiše mesta in občine, obresti građbenega kapitala pa bode država plačala. Posamezni delavci bodo plačevali letno 60 do 80 K in bodejo hiše v 25 letih njih lastnina. Pač pametna misel, da se obdrži posle na grudi! Ko bi le tudi na Avstrijskem pričeli na take uvedbe mislit.

Madžaronska „kultura“. Popraskaj Madžarona in videl bodeš divjaka“, — tako bi se dalo spremeniti znani pregovor. Vse misli madžarske politike se zicalijo v krvavem nasilju, s katerim se zasleduje druge na Ogrskem živeče narodnosti. To dejstvo nam dokazuje iz novega krvave sodbe v Rozahagy. Stvar je sledča: V slovaški vasi Černova bi se imela cerkev blagosloviti. Cerkevna oblast pa je hotela to z drugim, ne z domaćim duhovnikom storiti. Temu so se kmetje uprlj. Kakor po navadi so orožniki seveda streljali in cela vrsta mrljčev in težko ranjenih, med njimi več žensk in otrok, je ležalo v svoji krv. Ko bi oblast le hotela, bi preprečila ta krvavi dogodek. Ali šlo se je ravno za — Slovake in zato je pokazala madžarska oblast pušč. Dobro, mislio bi se, da bode vsaj to kmetovo krvijo dovolj. Ali ne! Oblast je dvignila skoraj proti celi vasi obtožbo. Te dni se je zgodiла obsooba. Skupno je bilo 41 oseb (!) na več let ječe obcojenih. Neka kmetica je dobila 3 leta ječe, več kmetov po dve leti ječe in 3 leta zapora itd. Človeku zastane sapa, ko čita to sodbo. Najprve se vboge ljudi poneumi, potem se jih hujška in spravi v vznemirjenost, končno se jih postreli ali pa vrže v ječo ... In to v letu 1908! Madžaronska „kultura“ je podobna oni afričanskih rabeljskih poglavarjev divjih narodov ...

Demonstracija v Budimpešti so se zgodile ob priliki praznovanja obletnice l. 1848. Delavci so viharno za splošno in ednako volilno pravico demonstrirali. Napadli so lokal Košutovega kluba in pobili vse šipe. Prišlo je do hudi spopadov s policijo, na katero so delavci tudi streljali. Čez 50 oseb je zaprtih.

Hrvatski sabor — ododen. Novi ban se je presneto zmotil. Misil je, da bode pri volitvah zmagal, ali propadel je popolnoma. 14. t. m. je bil sabor sklican. Prišlo je do viharnih do-

godkov, v katerih so poslanci vpili: Abcug ban! Doli s Madžaroni! Proč z Ogrsko! Potem se je prečitalo kraljevo pismo, v katerem se naznana, da je zasedanje sabora odgodeno.

„Kjer zapusti kmetsko ljudstvo svojo staro nošo, tam pričenja njegov pogin. Noša je prva trdnjava. Za njo propade pologoma vera, ljubezen do domovine, do družine. Kmet postane najprve na zunanje, potem pa tudi v notranjem to, kar imenujemo „proletarca“. Kadar je pa to, potem je vse izgubljeno, potem so vsi stanovi v nevarnosti. Gorje nam, ako se kmetsko ljudstvo „modernizira“, pomesti, proletarizira . . .“

H. Hansjakob.

Dopisi.

Iz Leskovca. Po dolgem zimskem spanju smo se tudi mi prebudili, ter Ti, dragi nam „Štajerc“ hočemo zadnje novice opisati. Naš dobro znani fajmošter, njegova, po njegovem okusu lepa Mica, kakor tudi tačka še vedno kraljuje na Leskovcu. No poglejmo si toraj malo to kraljevanje! Najprej Te, fajmošter, vprašamo: kje si pa vzel tarifo zaradi krsta nezakonskih otrok? zakaj pa zahtevaš od nezakonskega otroka K 4 — ? ali je morebiti ta krst več vreden nego zakonski? Kristus je rekel, ko je ustanovil sakrament sv. krsta, svojim apostolom: „Idite po svetu in jih krščujte v imenu očeta in sina in sv. duha“ — od onih kronic pa nič ni omenil, katere Ti zahtevaš. One botre toraj, ktere take otroke h krstu nosite, opozarjam, da ne smete več plačati kakor samo K 1 — , in ako Kralj s tem ni zadovoljen, ter ako noče krstiti, nesite otroka dalje v drugo faro kjer so pravi namestniki božji, kteri izvršujejo bolj redno dolžnosti svojega poklica. Da je naš fajmošter res prebrisan glavica, se vidi na tem; sicer pa ne vemo če ni tega njegova debela Mica uganila, ki je še bolj modre glavice, ko Kralj; sedaj si hodijo namreč fantje in dekleta po spovedne listke, in morejo medtem košice luščiti. Kaj pa misliš, kaj nima naša mladina doma nič dela? ali ni dosti, da Ti da vsaki en groš? Tvoje košice pa ne spadajo k postni spovedi, zapomni si to! Ako pa ne, pa lahko vse postne listke, ki so že itak 5 let stari, sam imaš in pa Tvoja Mica, ktera je tudi zelo spovedi potrebna. Sedaj pa hodimo dalje in si oglejmo malo cerkveni hram ali po našem povedano štok, kjer je na vsakem oglu popravila potreben, pa saj lahko, kako naš fajmošter skribi za njega. V jeseni je nagnal c. kr. finančno stražo, ktera je plačevala okroglo K 300 — najemnine, s ktero se je itak lahko celi hram popravljal. Ko je bil tedaj hram prazen, je prosila naša naprednjakinja, gospa Blodnik tukajšna gostilničarka, fajmoštra, naj ji da spodne prostore v najem, da si lahko tam svoj obrt nadaljuje; seveda ji je tudi obljubil; ko je prišel čas, da bi se preselila si je Kralj premislil, tako, da je bila potem dotočnica primorana tožiti, tudi pri sodniji je zmagala, ker še si pa vedno močni Kralj ni dal miru, poklical je komisijo, ktera je prostore spoznala nesposobne za gostilno in po takem je ostal naš štok prazen. Najemnino bota pa gotovo zdaj plačevala Kraljev in pa njegovo kaplanče ktero Vam, dragi bralci, hočemo malo opisati. Ono je kod bud sovražnik „Štajerca“ bil tudi bud nasprotnik proti gospoj Blodnik, še celo na priznici se je predznil izraziti, da vsi občinski predstojniki morejo protestirati, da se ja krčma ne dobija štok. Celo je izustil besede: „Štajerčiansko gnezdo ne spada v cerkveni hram“. Veš ubogo revče, kaj bi Ti mi svetovali, — nauči se rajši poštene pridige, da ne boš tako pridigal kakor da bi se Ti kučalo na priznici, dostikrat pa ko mačeka imaš celo pridigo izpustiš. Kaj pa je bilo na Božični dan, da še pozne maše nisi imel in si rekel, da te trga pri arcu? maček, maček Ti je praskal po možganah, ker si se ga prej zvečer preveč navlekeli. Oglejmo si še sedaj, kako ta zgnani gospodek spoved opravlja: Dotična oseba, ktera pride po spoved, mora čakati po 2 ur, včasih tudi dalj časa, predno se to kaplanče spravi s sv. popotnico na pot, seveda ne pretrezen. Omeniti še tudi moramo ono zanimivo spoved od

Ciglarja, kako se je vračal domov, ker seveda že z doma ni šel trezen, potem še ga je naskal pri Ciglarju in nazadnje še je obiskal eno drugo klet, iz ktere so ga že mogli nesti; nazaj grede se je zvrnil parkrat v grabo z svojim voditeljem vred in na Leskovc prišedši zgledal je kakor kak stari obroč: glavo je imel pri nogah, poln blata, sploh ni bila človeška podoba. Res lep vzgled za katoliškega duhovnika! Vprašamo še Te tudi, kdo bode tiste maše odslužil, ktere oznanis in mesto, da bi šel maševat, se z mačkom po postelji bojuješ? Imeli smo že dosti kaplanov, pa takih neumnosti še nobeden ni uganjal, kakor Ti. Kaj je pa s šolo? Kakor se nam vidi, bomo mogli prosiš premil. kneza in škofa, da nam da za šolo drugega kateheta, ker se Ti itak nič ne brigaš za njo. Skrbi toraj, fante, rajši za svojo službo in potem se le za druge reči; ako ne, bomo Ti drugo odigrali. Sedaj si pa malo oglejmo našega mežnarja in pa tukajšnega kramarja Jožeka. Mežnar in organist, seveda, ker mu menda njegova cerkvena služba prevelo znaša, je prevzel še službo komijja pri Jožeki; po maši napravi kar kratke preludije, potem pa hitro odkuri v kšeft. Mežnarče, mi bi Ti pač svetovali, da bi se raje držal svoje službe, ter da bi našega kaplana in pa njegovega mačka ob pravem času zbulil. Jožeku pa itak ni dosta za kšeft, pač pa se njemu sveti faroška debela Mica, ktera dostikrat, ko fajmoštra ni doma, k njemu v kšeft bezzi. Pazi toraj, Kralj, da Ti Tvoj konkurent kake nepriliki ne napravi. Da ne pozabimo, moramo tudi omeniti, da se je tukaj v zadnjem času nastanila fotografinja deviška Fanika, ktera hoče vse neumne Leskovške klerikalce fotografirati, seveda na sebe tudi ne sme pozabiti. Nje seveda kaj pridno pomaga oni prvaški učitelj, ki se je prikljal iz Kranjskega; njemu bi pač svetovali, naj bi se raje brigal za šolsko deco, ne pa za Fanikin aparat, sicer bodo otroki bolj pametni nego on! Sedaj toraj, ko smo Ti najnovejše novice opisali, mislimo, da bo dosti; Ti pa dragi „Štajerc“ ki te tako ljubimo, Te lepo prosimo, donašaj nam le pridno novic; mogoče bodo — le Leskovški Kralj — Mica — tačka, mežnar, Jožek — Fanika in pa kranjski učitelj enkrat k pameti prišli, za kar Ti bomo, dragi „Štajerc“ hvaležni. Toliko za danes, prihodnjič več.

Tebi hvaležni farani Leskovški.

Iz Varnice. (Pustne šale.) Dragi „Štajerc“! Bral sem v zadnjem „Štajercu“ v prvem članku med drugim tudi: „Zakaj pije leskoški fajmošter Kralj vsak dan več?“ sem si nehotje zmisil da že precej časa ni bilo od Kraljča ničesar slišati. Letos je bil pri delitve spovednih listkov zopet velik poraz. Skrbna župnikova virtuoša terica „lepa debela Mica“ je namreč prizredila ob priliki delitve listkov, fantom in dekletam takozvani „Košičenbal“ — . Tedaj tisti ki so prišli po listke, so morali prej pridno bučnice luščiti, in konečno še listek plačati. Fantje in dekleta so bučnice luščili, olje bodejo pa žrlji farški lennhi. — Kaj pa je bil zadnjo soboto v farovžu pozno v noči takšen polom? Slišal sem praviti da je baje g. kaplan še zunaj pred vratmi govoril „16 Jahre bin ich Kaplan, hab mich noch kein Pfarrer hinausgeworfen; presneto, saj vam ne bom hodil več na pot!“ Hm hm — dragi bralec, kako čudne reči! Zakaj pije leskoški fajmošter Kralj vsak dan več? ... Kjer Te dragi „Štajerc“ dolgo z mojim dopisom nadlegujem, še končno omenim, da so sedaj farški štale popravljene, je tudi nekaj malega Perkov Jožek primogel. — Kje pa si takrat Kralj imel svoj fini nos? Če se kje kaj sličnega zgodi še to celo v pridigh omenjaš, da s tem poštene obitelji žališ. Ti si rajši prepevaš: „Ti si Minka, moja moja.“ i. t. d. Mežnar se briga več za Jozefov štacun nego za cerkev. V kratkem še več zanimivih dogodkov.

Farani.

Sv. Peter na medv. selu. Vsak berač svoj žakel hvali — se glasi star pregovor, — Tako dela tudi župnik Gomilšek. V 10. številki „Sl. Gospodarja“ ne more prehaliti svojo menežarsko dihal — hvali svojo razobraževalno društvo — pardon i z o b r a ž e v a l n o društvo, češ da so ga liberalni časniki zastonj napadali. — Kaj dragi Franček, ti si upaš trditi, da je izobraževalno društvo ubralo pravo pot in da si je že pridobilo obče spoštovanje. — Tako reče Francel

Gomilšek, ker se ravna po zgoraj navedene pregorou, kakor kakšen jud, ki hoče svojo rok prodati, — toda hvala Bogu, da niso vši ljudi slepi in gluhi, da tudi vidijo, kaj se uče mladinci v izobraževalnem društvu. Prav lepe uspeši so pokazali mladeniči izobraževalnega društva pretečeno nedeljo pri shodu v Mestnini. Kataški običaj je da se ne vriska v postnem času — a mladeniči v svoji preveliki izobraževalnosti niso več vedeli tega. Vrskali in kričali so kak na pustni torek; menda so sanjali da je pusti so hotel kurentu čast izkazati. Torej Franci načni svoje izobraževance poprej cerkveni stav, da se ne bodo tako obnašali, kakor da jih z goše prignal. — Je to prava pot mladinci izobraževalnega društva, da kriči in vrski mesto da bi za pred kratkim ranjkemu očezoval? — Toblaži otroška srca, kaj ne gospa Gomilšek? — Dobro ste jo pogodili v „Sloven Gospodarju“. — Dajte drugič malo bolje pošč dirat in poučite Vaše izobraževance bolje.

St. Peter na Medvedovem selu. Nekaj glediva smo skupaj nabrali in smo ga dragi „Štajerc“ tebi poslali. Naznanimo ti, da se je pred tedni v Šmarskem okraju delila podpora po toči prizadetim posestnikom. Tudi naš Šentperk je bil tako „srečen“, da je dobil celih 1.400 kron in še ta mala svotica se ni pravilno delila. Nekateri, ki še itak niso nikoli brali, so dobili po 20 kron, tisti pa, ki ima pač lepi vinograd in mu je toča mnogo več škode napravila, onemu ki ima šele kakih 200 trsekov, tudi dobil nič več, prej manj. Kdo je tega kriv, nismo danes sodili. Dragi „Štajerc“, mi smo vliko večjo podporo pričakovali, ker parkrat na je prišel Korošec plavšat, nadalje sta nas plavšata Barkova Lenčka in pa Jurak; zmiraj na je Lenčka grozila z besedami: „boute že vrali, boute že vajdali, pu tristau goldinar bome dobalj zdaj bumo vajdali, kugaj smo vajlji, zdaj vam buju pa dauber Koraušec“. Tamen je klepetala Lenčka od spomladi do zdaj. Na dan ko se je podpora delila, letela sta seveda ova v Šmarje, ker sta menda mislila, da bi se sam nesti ne mogel; ali grozno sta pogorela dobila sta le 20 kron. Oti struna, ti garedneščina pora da ste tau naraidli, Lenčka na je zmiraj pravila da ona bo dobila še ekatina „nam bauju somi Koraušec doli som se žnjim majnla pa ne bo ničer nuč vajda“. Ko je imel kandidat Terglav pri nas shod, prisopihal je tudi Korošec in po končanem shodu je že letela Lenčka h Korošcu v župnišče in je tam še na lačnim in žejnimi Tonetom stokala zaradi denarja. Ker se Tonček ni mogel drugače Lenčko znebiti, dal je si svoj naslov da mu še pa kaže pošči; oh veselje, ki je takrat Lenčko zvladal, si lahko vsak misli, njeni hčerkki Zefi so se pa med durmi pri župnišču najbrž v strahu božjega kar kolena tresla, ker ni mogel do žegananega Korošca, da bi bila pritisnila svinos na njegovo roko. Mi bi ti Lenčki nič njen letanje ne oponašali, pa ker mi farani doberemo da ni revna, nima drobnih otrok, vrh tega se še hvali da ima denar na posojilih; vendar je še tudi prodala. Mi se le čudimo, da se je dala tako od okrogolicih Korošca za nos voditi in plavšati. Mislimo smo, da zdaj ne bo več letala, ko je dobila vsaj toliko podpore da je lahko za pust krapče pekla; ona še zmiraj leta do župana da se ji smeji. Od župana pa je leti h župniku da jo še isti ena malo vtolačila Lenčka, škoda je bilo tistih podplatov ki si ju raztrgala ko si za Korošcem letala, Lenčka pa kuhanj pred zajem, dokler ga še Jura ni vstrelil. Pri tej podpori je bilo gih takoj: veliko je gremelo pa je bilo malo dežja. Farani.

Zg. Radgona. Pri nas je „misijon“. Tu se pač vidi koliko je še gujilega na svetu! Prejšnji teden so ti misijonarji jeli in pili v Jarenini Zdaji pa pri nas. Vse sama fahtanja! Kakor li sica je smuknila faroška kuharica po celi farni rekla, naj damo za misijonarje. Tak se je nenošilo v Orehovcih pri Malečovih veliki korbejaje, katere je potem žena Ježovega Jakoba, (kaj on se ne dotakne več jajc odkar je njegov župnik) zvleklila v farov. Pa saj ji je zato gospodarskega rihtara dala „ahl“ žganice. Je pa ta gospa mislila, da kakor je za njeno klerikalno telo, ki tako rado skakala in pleše, šnopske na boljši žegen tako tudi za druge. Mladi Mikloš katerega je radi njegovega klerikalnega podrepstva

zapust „kraks“ sava M smetar v faro „sveti“ Somišl ganizm sme v svojih govec da na svet o spoda kleriki za n znani listih Predst molčin na po gospod dem, so za imata sit pa polna ne mo na ob so ji manj v Pt so naše za znal, cinske sedaj biti tu volah da ma v odb groza dali t in cel tuhatal govor pa bo občine ne grima v druge pribor vam a zaradi glavi, le me pada nivce njemu clovel kateri in cig Kakav V om vlog liko i da ra kažen mesto denar da na ste lj nici resnic pri po cajo u ljudi kdor da ni nevar Vas k gledu sovra zvišer je mo pa no prev nočne kaj r lahko

nem
robo
udje
ade-
ehe
štva
ato-
šas
ost
kor
t in
cel,
po-
bi
ade-
ska,
čet
pod
lov.
Štu-
gra-
Sta-
pred
po-
eter
ron
Ne-
po-
l in
ko
i ni
ne
ve-
nas
lav-
nam
vaj
aru
vo-
To
daj.
eda
en
ela,
rda
am,
tra,
jimi
mel
udi
tela
nad
de-
čke
kaj
za-
efki
iz
ogla-
ivoj
eno
bro
rhu
zina
e je
vo-
več
t je
leta
še
azi.
jih
ne
elil.
gr.
i.
1 se
jšni
nini.
r li-
ri in
na-
rbe-
(ker
brat
ospa
pa-
alno
naj-
kloš,
stva

zaputila tak lepa mlada žena, je privlekel en „kraksl“ kokoši od Kreftovega Johana. Pezkošava Mica iz Šratovec pa je „ofrala“ eno stopico smetane. Tak zdaj pa še muzikante, pa imajo v farcu gostijo sredi posta. To je te pa — „sveti“ misijon. Na ta način mora vera pešati. Somišljeniki, tak lepo v Radgonskem okraju organizirani, poučujte ljudstvo! Naše ljudstvo ne sme postati nikdar plen črnega klerikalizma!

V Mezgovcih. Dragi „Stajerc“, nisi še v svojih predalih prinesel nič od naše občine Mezgovec. Toraj te prosimo, storji nam to uslugo, da nam pustiš mali prostor, da tudi izve širom svet od naše občine zanimive stvari, kako gospodarijo naši občinski očetje. To so vam pravi klerkalci, seve, da samo takrat, kadar se gre za nikdar napolnjeni žep. Dragi mi, saj so ti znani Brenciči, saj smo že mnogo čitali v svojih listih od njih. Toraj poslušaj svet in strmel boš! Predstojnik je Brencič, svetovalca še za zdaj zamolčimo. To pa moram opomniti, da zdaj so mu potekli dnevi županovanja; ti očki so do gospodarili! Kaj se vborgi smilimo mi tem ljudem, ki se za blagor občine niso brigali. Ceste so zanemarjene, občinska in ubožna blagejna imata sušico; saj tudi mora tako biti, — volk sit pa jagnje celo, to tudi ne more biti; mošnja polna pa za blagor občine kaj storiti, to tudi ne more biti. Imamo ubogo, ki je že bila 2 krat na obračiji pa nima vinara svojega, le to kar so ji usmiljeni ljudje druge občine podarili, zmanj je prosila pri svoji občini. Sedaj mora spet v Ptuzki bolnišnici iskati pomoči. Toraj takšni so naši očetje! Zdaj pa te prosim, dragi „Stajerc“, še za malo prostora in malo potapljenja, da boš zнал, kako se nam godi tu dol. Imeli smo občinske volitve, pa mi imamo samo 2 razreda in sedaj bo moral zapustiti Brencič stolec, ker mora biti tudi temu enkrat konec. To je Brencič zavohal in si študiral, kaj bo zdaj, ker je zvedel, da manjši posestniki nameravajo enkrat prodreti v odbor. Zdaj pa njegove grešne kosti spreleti groza: kaj ako bi smagali in mi račune pogledali ter povabilig ospode iz Gradca in jaz Brencič in celi stari odbor bi imel sitnosti. Tuhtal in tuhtal je prav kunstno! In potem se je čulo govorice: kdor noče z oblubami prav voliti, pa bo moral, če se mu žuga, da bom razmerili občinsko posestvo, drugi ne sme pasti, tretjemu ne gre orat, četrtemu bo vzeto posestvo, ki ga ima v najem itd.; zopet drugemu oblubiti kaj drugega pa tega še zdaj ne povem. Ali mi smo le priborili 2 naša v odbor in 2 namestnika. Imam vam še veliko sporočilo o naših računih in tudi zaradi lova imajo naši očetje mnogo masia na glavi, pa to bo vse še prisko drugikrat na vrsto; le malo se spriznjate z nami!

Dobje pri Planini. Župnik Vurkelt nas pada v „Sov. Gospodarju“ in nas imenuje „lažnivce“, vkljub temu, da govorimo in pišemo o njemu samo golo resnico. Kaj takega bi značajni človek ne storil; da pa to storji župnik Vurkelt, kateri le tuhta, kako bi ljudstvo hujakal, farbal in ciganil, se ni čuditi, saj tudi prigovor pravi: Kakor je človek sam, tako misli tudi o drugih. V omenjenem listu se hvali, da ima že veliko vlog v farški posojilnici in da se je tudi že veliko izposodilo. Mi pa trdimo in tudi dokažemo, da radovoljne vloge prav nobene nimate, dokazemo Vam, da ste v spovednici na svetem mestu ljudi prigovarjali, da naj Vam prinesejete denarja, da ste šolskim otrokom zapovedovali, da naj njih stariši prinesejete Vam denarje, da ste ljudi plavšali, da se bo dobček pri posojilnicu med nede razdelil, in da niste povedali resnice, da po Vaših statutih slučajni dobček pri posojilnici zleza le v Vaš žep in izguba plačajo udje posojilnice. Ali se ne bojite kazni, ker ljudi plavšate in lažete? Hm, hm, greh bi storil kdor bi Vam rekel da ste se lastnoustno izjavili, da ni Vaša dolžnost, da bi šli človeka v smrtni nevarnosti previdit z svetimi sakramenti, če bi Vas bil prej kedaj razrazil. To pa ja ni po izgledu Kriztusa, kateri je še celo molil za svoje sovražnike. V tej zadavi bodoemo še prosili prevzidjenega knezoškoфа za svet in pojasnjenje, ali je mogoče da bi to resnica bila. Župnik Vurkelt pa menda itak pričakuje kakšne podnosnice od prevzidjenega knezoškoфа, da je rekel pri velikonočnem spraševanju: Morebit bojo škof tudi meni kaj rekli, ja pa jes hočem priče imeti. S tega se lahko sodi kaj župnik misli, da hoče priče imeti.

Najhitreje namerava še prevzidjenega knezoškoфа tožiti, ker je ves vnet za tožbo. Ako bi župnik Vurkelt sveti evangelij tako pridno študiral, kakor tožbe, bil bi najimenitejši duhovnik. Občinske volitve bi že morale biti tukaj oktobra 1907 razpisane; pa ker še župnik nima dosti zaslombe, hujška čez vse nevidnega župana „Tomeža“, da volitve ne razpiše. Prigovarjal je že na mnogih mestih, da bi volili po silem kramarju „Tonča“ za župana. To bi mu bilo gotovo najbolj po volji, da bi bil po silem kramar župan, župnik tajnik in blagajnik, kmet pa palico v roke in s trebuhom za kruhom. Ali Vam gosp. župnik še ne zadostuje tistih 3000 kron, katere ste izciganili iz faranov, in ste jih plavšali, da boste kupili kaplana? Zdaj tuhtate še občinske doklade v svoj žep spravljati? Res lepi koraki za duhovnika, kot namestnika božjega. Mislimo in trdimo pa, da z Vaše moke ne bo kruha. Kakor nam le hudo želite, vredni ste vsega našega zaničevanja in preziranja. Pomnite si: Kjer sejetje sovraštvo in prepri, boste želi vihar. Prihodnjič bodoemo še povedali, kako kunstno župnik Vurkelt vbožne podpore razdeluje, torej na svidenie!

Iz Zibike. Dragi „Stajerc“! Nekaj novic ti moramo naznaniti tudi od našega pevskega društva ki so ga naš g. župnik in Alojz Čander ustanovila. Društvo je res močno in veliko. Fantje in dekleta zmirom zdaj imajo šolo, vsaki večer od 6. do 12. ure po noči. Vsaki večer še po poti ponavljajo, da tenor ne pozabijo. Zapojejo: „Kutu kutam, kutu kutam . . .“ Prvikrat so peli na koru v cerkvi v Božiču pri ponočnicah; peli so latinsko, ker baje slovensko dobro ne znajo. In tudi naš novi organist je krasno orglal, eno je pritisnil, pa je bilo troje tih. Mi možje iz Zibike ne moremo poslušati orglanja pri kaplanovi maši; najbolje da je tih, da lažje mi stari možički molimo. Ali naš g. kaplan so pač en fajn gospod ne nučajo ne moštne ne koruzne birje; živijo ob svojem denarji. Zahvaljujemo našega župnika za g. kaplana, so ponižni dušni pastir. Več povemo drugič!

Več mož iz Zibike.

Zitaravas. Dragi „Stajerc“, dovoli mi tudi malo prostorčka v tvojem cenjenem listu, da ti povem, kaj imam na srcu! Neki človek, o katerem smo pisali svoj čas večkrat in o katerem smo pricakovali, da se vsled naše kritike spremetuje, nagnil se je zopet na hudo. Povsod se vmešava, povsod vtika svoj nos, mesto da bi se brigal za svoja posla. Na primer bi spravil rad posto od Miklavca v Zitaravas, v hišo, kjer bi mogel lahko prevohati, kakih in koliko časnikov, n. pr. „Stajercev“, dobivajo ljudje. Svojemu toplemu prijatelju in somišljeniku, ki je sicer mož „na veter“, pa bi pripomogel do boljšega zasluzka in „kſefta“. Vse politika! Sliši se tudi, da hočejo dvojezični poštni pečat. Menda so čez noč znoreli vsled slabe igre in slabega „kſefta“ pri gledališki predstavi in ne razumejo več nemškega jezika, ne nemškega poštnega imena. Oh ti presneti čudež! Gotovo 30 let smo imeli enojezični pečat, pa zavolj tega še nikdo ni zbolel, še manj pa znored. Kar na enkrat pa zbolejo črnuhi na umu in le dvojezični pečat jih more rešiti norišnici. Ja, ja, povsod ista pesem: Dajte nam dvojezične pečate in napise na straničih, potem nam je gospodarski in duševni napredok gotov! Res zadovoljni in prosti ljudje, pa tudi srečni ljudje, da jim za takе bedarje ne pomanjkuje časa. Seveda, poštenih ljudij denuncirati in med ljudi trošiti nemir, to je pač lshk poklic. Poštenega dela pa taki ljudje itak niso navajeni. Vprašali boste: Kdo pa je voditelj in pokrovitelj takih usodepolnih, velekoristnih in težavnih podjetij? Lahko ga spoznate, če vam navedem besede svetega pisma: „Hütet euch vor den Gezeichten!“

Bajdiše nad Borovljami. Veliko se že pritožuje o slabih cesti, ki vodi iz Borovljani do nas. Resnica je, da zasipajo vedno plazi to pot. A še hujšega se je bat. Cesto so do sedaj popravljali fužinski gospodje. Popravljali so jo za Fužine in tudi za Senške kmete. A v kratkem bode še slabše. Fužine se bojo pustile in preselile v bližne Borovlje, cesto pa potem nihče ne bode popravljali. K večjemu tisti gospodje v Celovcu, ki širokoustno nebeski raj obljuhujejo zapeljanim kmetom, ali

pa morda Senški fajmošter Mažej in občinski šribar. Deželnli poslanec Kirschner p. d. Razaj se je že dosti potrudil za Sele in preudarjal je tudi da se zida to cesto na deželne stroške. Dosegel bi bil tudi to, kakor že marsikaj za Sele, a nehvaležni in od tujih privandnih hujščakov nahujskani so glasovali Seljeni pridno proti temu vrlemu poslancu in njegovim tovarišem. Saj jim je bil tudi pri zadnjih državnih volitvah orglar ljubši nego njih bližni sosed Seifritz, ker bolj sladko zagodi. Revni kmetje trpijo in se trudijo. Francej godi, farček pa se smeji . . . O sirote, ali vas „dohtar“ še ni dosti „obrojil“! Kako dolgo bode še hodil senške ovčice striči? Tudi s pašo je ravno tisto. Ko bi se držali kmeti v Selah prave poti in se ne dali zapeljati prvaškim oderuhom, ampak poslušali na svoje tovariše in poštene domače kmete, ki so boljše prevideni, bila bi ohranjena še marsikatera starja pravica. Kaj pomaga, ko pišejo ti pravki vso mogoče v svojih listih, ko nam kmetom pomagati nezamorejo? Tudi zdaj tuli neki modrijan v „Korošcu“ o slabih cesti. Zakaj pa jo ne popravi, zakaj pa ne preudari, kdo naj jo popravi, če jo on ne zamore, čeravno je tako tehnično in kuščno izobražen, da je strah. Morda dajo gospodje duhovni od tistih 4 milijonov, ki se jim vsako leto od lauskega naprej dajujo iz naših davkov, malo podpore . . . Kmet trpi, far se masti!

M

„ . . . Slabo stanje kmetijstva čuti vso truplo naroda; celo narodovo truplo boleha, ako postane kmetijstvo bolano; ako je bolezen zelo resna, je narod uničen. Vsako ljudstvo propade, ako propade njegovo kmetijstvo.“

Knez Bismarck l. 1884.

Novice.

Kaplan dr. Korošec, zakaj molčite? Na kmetskem shodu v Mestinju povedal je klerikalni posestnik Stoklaser, da mu je poslane in kaplan dr. Korošec pisal, da „za sedaj na kakšno podporo po toči oškodovanim posestnikom niti misli“. Gospod dr. Korošec, Vaši volilci Vas vprašajo javno, ali je ta izjava Vašega pristaša g. Stoklasera resnica ali ne? Na dan z resnico!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Klerikalno-narodnjaške laži. Na zadnji shod v Mestinju je bil tako znamenit, da mora tudi vsak pošteni nasprotnik to priznati. Zato pa bljuje nasprotno časopisje ogenj in žveplo, da bi zmanjšali pomen tega zborovanja v očeh javnosti. Nasprotniki se držijo gesla: „Le laži, laži kajti nekaj že ostane“. Ali s tem kažejo nasprotniki ljudstvu le svojo lažnivost, svojo podlost. Nesramno naravnost je pisal mariborski „Fhpos“ o shodu v Mestinju. Več kmetov, ki so bili na shodu in so potem čitali „Fhposovo“ poročilo, nam piše sledede: „Zadnji Slov. gospodar“ je prinesel članek „Štajerčevi kmetski shod dr. Korošec. Vaši volilci Vas vprašajo javno, ali je ta izjava Vašega pristaša g. Stoklasera resnica ali ne? Na dan z resnico!“

Tem lažem mož niti sam ni mogel verjeti, zato tudi ni poslal češkarijo „Domovine“ ali „Narodnemu listu“, pač pa „Slov. Gospodarju“, če ta ima dober želodec ter vsako laž dobro prekuha; ti vborgi neumni klerikalci pa vse povzjejo; mi jim želimo dober tek! Kadar hoče kdo kako laž do vsej spraviti, naj jo le izroči „Slov. Gospodarju“, ta ima nato patent sv. Liguaria. „Slov. Gospodar“ pa tudi lahko izprevidi, da ga s tem zasramujejo in ob „dobro ime“ spravljajo v kolikor ga ima še pri klerikalcih. Ti slabotneži itak vse podpišejo, kar se jim predloži. . . Tako nam pišejo kmetje! V „Fhposovem“ poročilu je torej 32 laži!!! Zanimivo je pač tudi to, da je „Fhposov“ poročalec hud „narodnjak“. „Pack schlägt sich, Pack verträgt sich“. Kadar se gre proti kmetu, takrat se združijo prvaški klerikalci prav hitro

z Žurmanovimi „narodnjaki“. Saj smo na shodu pri Smehu sami videli, da so narodnjaki (doharski pisarji!) člane farškega mladenskega društva hujskali, da naj vpijajo. Ali ko so klerikalci živo zasramovali Robleka in Ježovnika, takrat se niso ti junaški „narodnjaki“ upali besedice ziniti. Sramota!

Solski škandal v Hardeku pri Ormužu postaja vedno hujši. Poročali smo zadnjič, na kako nepostavni način sta onemogočila šolevodja Raišp in prvaški „odrešenik“ dr. Omulec sejo krajnega šolskega sveta. Ker so kmetski zastopniki hoteli Raišpa malo za učesa prijeti in mu javno povedati, da je že čas napraviti konec šolskemu škandalu, se je sejo onemogočilo. Zato pa se bode že dobilo sredstev, ki bodo tudi te pravake vkrtili. V javnost mora priti, kakšne razmere vladajo na hardeški šoli. Ravnekar se nam poroča v tem oziru zanimivi slučaj, ki označi prav jasno učiteljske zmožnosti Raišpove. Ta vzor-ucitelj bi imel pred kratkem otroke nekam peljati. V ta namen so moralni otroci v vrsti šolo zapustiti. Neko deklecete, hčerka kmeta iz Pavlovev, pa je stopilo iz viste in šlo na stranišče. To gotovo ni bilo prav, kajti otrok bi moral preje za dovoljenje prosiati. Ali da bi bil to tako veliki greh, da je otroka pobija in premetava, tega ne verujemo. Ko je prišlo deklecete namesto nazaj, dal mu je Rajšp na desno in na levo par klofut; otrok se začel jokati in tekel v šolsko sobo, vzor-ucitelj Rajšp pa za njim. Ker deklecete ni takoj tihom postal in sobo zapustilo, prijet jo je Raišp za kiti in pahnil proti vratmi. Vsled tega je deklecete na tla padlo in se je precej težko na glavi poškodovalo. Baje je tudi par minut nezavestno na tleh ležalo. To je škandal! Ko je otrokov oče to izvedel, bil je razburjen in je takoj Raišpu pisal, da ga bode sodnijisko naznanil, ako ne pride za odpuščanje prosiati. Zdaj je čutil yzvor-ucitelj, da mu huda prede. Šel je vsled tega k distriktnemu zdravniku g. dr. K., ki mu je prijatelj in šla sta proti domovju razdaljenega kmeta. Gospod dr. K. pa je ob večernem času že precej — truden. Pot ni prekratka in tako se so dohtarjeve roke že precej tresle, ko je otrokovoglaivo preiskaval. Vsled tega je prišel s večjo preblizo las in je osmodil otroku kite! Človek ne ve, ali bi se smejal ali jezil... Na vsak način pa povemo še enkrat: Šolskemu škandalu v Hardeku mora biti konec in preje bodemo mirovali, dokler se razmere ne predrugajo!

Letošnjo vino in fajmoštri. Prijatelj nam poroča: Letošnjo leto imamo res krasno kapljico, tako da marsikaterega iz ceste spravi in ga na tla položi. Pred par dnem vračal se je znani vinski prijatelj gosp. Šporhakel, župnik v pokoju pri sv. Petru na Medvedovem selu mimo sv. Trojice; tam ga je položila božja kapljica pod neko drevo. Mož tam leži in leži. Na enkrat pride mimo neki posestnik, gleda in gleda in, ko vidi piganega fajmoštra postalo je kmet sram. Fajmošter vzdigne glavo, kmet ga pa pozdravi: „Dober večer, Gospod!“ On odgovori: „Bogdaj“, in kmet gre naprej. Nato župnik gori zleze in ker vidi malo kočico, gre tja ter vpraša neko ženo: „Kdo pa je ta mož, ki je šel zdaj mimo mene?“ Žena odgovori, da je to njen sosed. „Ljuba žena“ pravi gospod bodite toliko dobr in mu rečite, da ni treba nikomur praviti, da sem malo vinjen, drugače sem gotovo spet v peklenškem „Štajercu“... No, gospod fajmošter, pomagala ni vaša prošča, kajti vse pride na dan! Sicer pa niste vi krivi, temveč ta presnetna vinska kapljica, ki je letos tako močna...

Pri dveh zaspatri... V Rogaški Slatinis se je vršila pred kratkem zanimiva obravnavna. Slo se je zaradi dveh „usmiljenih sester“, nega poljuba na desno, enega na levo in enega kaplana. Našim čitateljem je dogodek itak znan, ker smo o njem pisali. Vrli naprednjak, krajoški mojster g. Joh. Vidgaj je bil tožen, da je v neki gostilni celi dogodek povedal. Tožnik je bil prečastiti in še enkrat prečastiti kaplan Kranjc. Že prva obravnavna je bila zanimiva. Dokazalo se je namreč pred sodnijo s pričo, da so pili kaplan in sestri, da so skupaj proti farovžu korakali, da se je slišalo cmokanje... Kaplan je vsled tega predlagal, da se dotični usmiljenki povabi. Zato je bila

obravnavna preložena na 14 dni. In kaplan se je peljal po svetu... Vse je bilo radovedno, da izpozna ti lepi nuni... Ali glej, — kaplan je pripeljal le dve stari ženski, tako da je vsakdo, kdor jih je videl, rekel: rajše bi se dal bičati nego kaj takega poljubovati... Niti sodnik n, verjel, da bi imel kaplan tako slabo „gusto“... Ali mi vprašamo kaplana: Ali so vse usmiljene sestre, ki prihajajo k njemu, tako stare? Zdi se nam, da so prisile malo preje zale, mlade punčke... Vsi črnuchi so se veselili, da bo g. Vidgaj kašo pihal. G. Druškovič, farška „tagespošta“ je letal od hiše do hiše in pravil, da bo Vidgaj najmanje 1 mesec zaprt. Pobiral je besede po krčmah in jih nosil v farovž. In ta mož se steje celo za „boljšega človeka“!... Fantje pa pojejo še vedno lepo pesnico: „Pri dveh zaspatri so težke reči“...

Iz Ragoznice pri Ptiju nam poročajo: Misili smo, da so se klerikalci nekoliko poboljšali, ker smo svoj čas že veliko opisali njih prvaško in klerikalno navadno ravnjanje. A zopet ne morejo mirovati, menda ker nimajo zdrave duše v svojem telesu. Zdaj napadajo moža Antona Arnuga ker je ta obiskal miroljubnega duhovnika na Koroškem. Na tem mi ne mislimo in čutimo nič slabega, če kdo obiše dobrega pravega duhovnika in namestnika božjega, ker ta sploh rad sprejema pravično in pobožne vernike, da jih v dobrem potrdi, slabe pa da jih poduci k dobremu, boljšemu znanju in jih k večji populnosti pripelja. Ker pa ta zvesti namestnik božji ve besede, katere je naš gospod in učenik izrekel nad Cahejom: „stopi dol, še danes hočem biti v tvoji hiši“, tedaj rad sprejema ne glede na narod in stranke svoje ljube vernike in druge. Pa so se že takrat jezili in togotili napuhjeni in hinavščine polni farizeje in pismouki nad besedami Kristusovimi, ki jih je izrekel nad Cahejom. Ravn tako še dandanes se jezijo in togotijo naši Ragozniški farizeje in pismouki nad dejanjem, ko se nič ni slabega mislilo, veliko manj pa storilo. Pišejo, da jim ni nič na tem, misliti, pa je vendar ker niso bili oni povabljeni, jim je žal ker drugače ne bi nič o tem pisali. Zatorej pazite, sedaj je sveti čas, čas pokore da se poboljšate vi Ragozniški farizeje in pismouki; ako se ne poboljšate ne boste tedaj vroči in ne mrzli, ampak „mlačni“; take pa bode večni sodnik pljunil iz svojih ust.

Zborovanje kmetijske družbe v sv. Jurju ob Pešnici. — Za nedeljo dne 15. t. m. je sentiljska podružnica oznanila v gostilnici župana Kammererja zborovanje. In res se je zbrala velika večina naših posestnikov. Bilo jih je toliko, da mnogi niso mogli dobiti sedeža. Nekateri kmeti so pripeljali tudi svoje sine s seboj; tako je prav: fant naj hodi med pametne može, ne pa med šnopsarje ali pa v razne bratovščine, kjer le božji čas tratijo, koristnega pa nič ne slišijo. Ob določeni uri je vrli naš načelnik Repnik pozdravil došle in predstavil Juvana, generalnega sekretarja kmetijske družbe v Gradcu. Ta gospod je v živih besedah razkladal, kako potrebno je za kmeta knjigovodstvo, a potem je govoril še o drugih kmetijskih zadevah. Z velikim veseljem so poslušali njegov lepi govor. Nikoli ni pozabiti njegovega nauka, da se morajo kmeti kakor brati ljubiti med seboj in zmiraj trdo držati skupaj, da jih razni ljudaki zapeljivci ne bodejo zmiraj vlačili za nos in jih ne bodejo še za naprej nezramo gulili, kakor so to do zdaj. Dobro si je zapomniti tudi njegove zlate besede: „Kmeti, ne zanašajte se na druge! Pomagajte si sami in Bog Vam bude pomagal!“ — Potem je govoril gosp. Kellenberger, opominjajoč kmete, naj zmiraj ostanejo zvesti kmetskemu stanu in kmetijskemu društvu ter naj ne izgubijo zavoljo raznih nesreč veselja do naše matere zemlje. — Na zadnje je še g. načelnik pregovoril nekaj navdušenih besed, ki so šle kmetom do srca. Zato pa prav lepa hvala gospodom, ki so prišli od daleč za njihov trud! Kmetje jih prosijo, naj jih kmalu zopet razveselijo. — Kmetom v drugih krajih pa moramo za vugled povedati, da je velika večina tamošnjih posestnikov vpisanih pri kmetijski družbi.

Požarna bramba v Gamsu pri Mariboru je imela p. l. 29 izvršujočih članov. Obdržala je 11 shodov, 10 dnevnih in 2 nočne vaje. Pomagala pa je pri 8 požarih. V odbor so bili izvoljeni: nadučitelj Hofbauer (hauptman), krčmar

Asinger (namestnik), učitelj Čape, F. Odsljet zadnji V. Krois, M. Schatz, V. Sekcionik, F. Hauupni p. K. Menhart in H. Lepenik, 453 40.

Proti izseljevanju v Kanado. Velika gospa je izdarska kriza v Severni Ameriki je vplivala tučka. Re na Kanado. Po celi deželi je tako težko del 38 40: dobiti. Kanadska vlada pusti v deželo tudi le tistje kar ljudi, ki prihajajo naravnost iz svoje domovinice, do in imajo (do aprila 1908) 250 K ali (od aprila pa naprej 150 K denarja). Odvetovati je prej v Poroček način izseljevanje v Ameriko!

Popravek. V zadnji številki smo objavila L. 1 med inzerati častno izjavo Aleka Borovnika. Počevala je podpisana kot priča tudi g. 11897. Gradiščnik. Valed pomote je bilo to im je podpopačeno v N. Gradišnik, kar s tem radi pot obtevraljamo. — V uvdovnem članku zadnje šteje za vilke je napačno vpisano, da je župnik Kokot, ker je sv. Urbana. Kakor znano, je ta politikujet iz očet duhovnik župnik v Vurbergu pri Ptiju in ker je v sv. Urbana!

Trgovino Scholger na Bregu pri Ptiju je izpravil lastnik g. Scholger zopet otvoril in jo tudi zamenko naprej tople priporočamo. Zadeva je rešena.

Umrla je v Ptiju gospa Leopoldina Murki Stegen mati člena našega strankinega vodstva. Zemljah tice naj bodi pošteni pokojnici laška!

Zaprli so v Mariboru 20 letnega Francetanca St. Sorko iz sv. Urbana nad Ptujem zaradi goljufije. Kra

Porotno sodišče v Mariboru je obravnavlo in 13. t. m. o sleparji s koleki, katero so zagrogwtirili pisarji ptujske okrajne sodnje. Toženi kradene bili pisarji A. Finžgar, Nace Marinič in Karel Ž. Wesjak. Mladenci so delali neumnosti, ali raze, H-ld mere so veliko krive. Wesjaku se ni moglo nitička Ad sar dokazati in je bil tudi takoj oproščen. Finžga je bil obsojen na 3, Marinič pa na 1 tedenka in strogega zapora. — Pohabljeni hlapec Johajo opred Plavček iz Zamarke pri sv. Lenartu je živel čarska prepriča z majerjem Johannom Krepek. Vzrok za svoje babje klepetalje. Krepek je vsled teg 3 leta Plavčeku večkrat grozil, končno pa tudi napade Snež. V pretepu je Plavček majerje ubil. Zato je bilko skoč obsojen na 2½ leta ječe. — Kočarski sin Johzagreb Laznik iz slovenjibistiške okolice je je v pretepadar še ubil kmeta Petelinške. Surovi lovor je bil obsojen na 3½ leta ječe.

Smrtna nesreča. Na Ptujski gori je manušenega mlinar Vogrinec mašino. Transmisija ga je prijela in mu glavo zmučkala. Nesrečen, ki za pušča vdovo in 3 otrok, je bil takoj mrtev.

Iz Koroškega. no 132 a kron

Grafenauerjev „zasluge“ „Freie Stimmen“ zapisuje: „Zakaj se je ravno Grafenauerja protoka leta žiralo? — 1. Ker psuje na vseh svojih shodih 2.500 državne in deželne oblasti ter hujška ljudstvo. — 2. Ker je iznajdel kot načelnik krajnega šolskega petrskega sveta neki novi način zaračunjenja. — 3. Ker v svoji zadržuje svoji domači vasi dohovo vrelčne vodcev in da ne bi bil njegov mlin oškodovan. — 4. Ker zgodno je v deželnem zboru na eni strani za regulacijo potokov in rek, na drugi pa proti regulaciji, po glasoval. — 5. Ker je ustavil doma lovsk jih podružbo, ki obsegata 60 kmetov, medtem ko je nastopil v deželnem zboru proti izvrševanju lomodstrani kmetov. — itd. Res, čudni patronata orglar!

Skandal v sv. Jakobu (Rožna dolina), k. 3. št. ter tega smo že v zadnjih številkah natanko razložili, postaja vedno občutnejši. Preiskava sicer (krtača) že ni končana, ali vse kaže, da so bile način dne trditve resnične. Dokazano je že danes, da skrtevajeta velikanska svota v občinskih mučnogajni zmanjkala in da je Ražunova v župni in način Kobentaru denar iz posojilštva. Te trditve se ne daje ovrediti. Dobili smo od radijala nihalih članov posojilnice pisma s prošnjo, da niso pa bili svetujemo, kaj naj storijo. Opozorjamo te, da niso pa srečne člane, ki se bojijo za svoj denar, da se je na vprašajo tamošnje naše zaupnike, ki jim bodo drevje pravo svetovali. Župnik Ražun pa bi monjata na lijavno povedati, kako stoji stvar in kakšne gljivo, se rancije ima, da ne bodo nedolžni člani škofah v kaj trpeli. To bi bilo možato, — ne pa lažnive pravke pošiljati!

Napredna hraničnica za spodnjo Rožno do sadno linovo v Borovljah („Unter Rosenthaler Späckeglock und Vorschuss-Verein“) razpošilja svoje račune. Za poročilo za l. 1907. Število članov se je povečalo na 636. Denarni prapor drevje

lak, met zadnjega leta je značal 1.496.411 krov, skupni promet od časa ustanovitve pa čez 10.453.407 krov. Za splošno koristne namene je izdalо doslej 18.440 krov od čistega dobička. Rezervni sklad se je povisal od 34.120 K dela na 38.402 krov. Priporočamo to napredno potjetje kar najtopleje. Kam vodijo prvaške poslovne jilmice, dokazuje dovolj služaj v sv. Jakobu.

Torej pazite, kadar vlagate ali izposojate denar!

Porotno sodišče v Celovcu je sodilo čez Genoveško Smeričnik iz sv. Valpurge zaradi poaviliha. L. 1889 je izginil oče obtoženka brez sledu.

Pod Njegova žena je vodila gospodarstvo do smrti M. 1897. Ostalo je 7 otrok, med njimi obtoženka,

ki je podovelala 288 gold. Posestvo je prevzel

brat obtoženke in ga prodal nemetu Kernma-

štejeru za 24.000 K. Obtoženka ni mogla več de-

koli lati, ker je bolehna. Poskusilo se je zato, da

bi iz očetove dedičine še 1000 K dobila, pa ni

ne slo, ker je bila ena sestra nasprotna. Iz maščevanja je začigala Hanseljevo posestvo; ogenj je

je nagnal za 15.000 K škode. Sodnja je odsodila

točenko na 3 leta težke ječe. — V sled npravnostih zločinov je bil obsojen hlapec Tomaž Šubic

iz Stegendorfa na 20 mesecov ječe Ta Šubic je

sploh ticek, kajti doslej je bil že 31 krat obsojen!

— Zaradi tativne je bil obsojen hlapec Franc Stadlober iz sv. Johana na 2 leta težke

ječe. Kradel je kakor sraka. — Zaradi raznih

tativ in vlomov sta se imela zagovarjati cigana Jungwirt in Held. Ko sta imela precej denarja

naknadnega, sta v Bajaku nove obleke kupila

in lepo živila. Jungwirt je bil obsojen na 6 let

ječe, Held pa na 13 mesecov ječe. — 19 letna

Priska Adelbrecht, dekla iz Straganc je umorila

18. prosinca v hlevu novorojenega otroka. Ob-

toženka in svojega dejanja tajila in porotniki

jo oprostili, ker je baje duševno slabega. —

Kotarska hčerka Treza Santner iz Toplic je

oba svojega strica Petra. Zato je bila obsojena

na 3 leta ječe.

Sneženi plaz je npravil nad Svetokrivojo

reliko škodo. Lavina je uničila pet lesensih hišic

in zagrebla dva hlapca, ki pa sta se k sreči

vendar še rešila.

Obstreljil se je lajtnant O. Grafoner 17. peš-

polka v Oslovcu. Ranil se je težko. Vzrok po-

skušenega samomora ni znan.

Po svetu.

Najrevnejši kraj je kralj Jurij grški, ki ima letno 1.325.000 drahem, to je okoli 1½ milijona krov dohodkov. To je za kralja premalo in zato ga podpirajo Anglija, Francija in Rusija vsaka letno za 10.000 K.

2.500 delavcev ustreljenih? V bližini mesta Iquique (južna Amerika) so stavkali delavci v salpetrskih jamah. Večkrat je prišlo do spopadanj z vojaki. Pred nekaj tednov je bilo 300 delavcev v boju ubitih. Zdaj pa poročajo listi, da se je zgodil boj, v katerem je bilo 2.500 delavcev ustreljenih. Ako se ta kravna novica potrdi, potem je to pač najgroznejši dogodek, kar jih pozna zdodovina delavskih štrajkov.

Gospodarske.

Ostrgavanje mahu in lišaja po sadnem dreju. V 3. št. tega lista, se je priporočalo ostrgavanje mahu in lišaja po sadnem dreju. Za to, res preporedno delo, priporočamo razno orodje, to je trojna strugila, in dvojna ščet (krtaca). No, kdor je že skusil lišaj in mah po sadnem dreju ostrgavati, in naj si bode tudi z najpraktičnejšim orodjem, prepričati se je moral, da je to tako mučno in dolgočasno delo. Da, to delo provroča tudi, in naj se še takoj pozorno vrši, po dreju ne ravno majhno škodo s tem, da struguje in ščeti, kaj dosti cvetnega popja odvale. Mnogoletne skušnje na kranjski kmetijski šoli na Grmu so dokazale, da se zamore mah in lišaj veliko hitrejše in primeroma popolnejše in posebno pa brez vse škode z drevo odpraviti, ako se to kar ni ne ostrguje, ampak le z modro galico ravno tako škropi, kakor se vinski trto zaradi peronospore. Ko se je namreč v sadovnjakih kmetijske šole na Grmu sadne dreje z modro galico zaradi kaj obilnega fuskkladja na listju škropiti začelo, ter to vsako leto ponavljalo, se je izkazalo, da je škropanje glede fuskkladja kaj malo hasnilo, popolnoma izginil je pa po vsej v kaj obilni meri nahajajoči se rumeni lišaj. Da je pa ravno škropanje lišaj odpravilo ter da ni znabiti sam od sebe izginil, dokazala je istina, da je bilo sosedovo sadno dreje, katero je le cesarska cesta od šolskega ločila, pa ni bilo škropljeno, kakor pozlačeno rumeno. Zato naj bo škropanje lišajevskega sadnega dreja našim domaćim sadjarjem najboljše priporočeno. Vrši naj se pa to delo dvakrat, v prvici prej kakor dreje ozeleni, v drugič pa pozneje še enkrat, ko

je drevje že odcvetelo. Za škropanje služijo škropilnice, ki so nalašč za to pripajene, sicer se pa škropi dtevje lahko tudi z navadno trtno škropilico, ako se ji nastavi tako dolgo gumijev cev, da sega ta, ako jo potrdimo na dolgo palico, do drevesne krone. Škropanje služi kolikor tudi proti fuskkladiju. R. Dolenc.

Večinja trt ni tako priprsto delo, kakor bi človek misil. Posebno večinja napenjalcev (šparonov) zahteva precej znanja in razuma. Pred vsem je pomisliti, kje hočemo vzgojiti les za prihodnje leto. Tam boderemo napenjalce vpogniti navzdol. Ker sili trtni sok vedno le kviški, požene na najvišem vpognjenem mestu krepka mladina. Kedar režemo, paziti moramo toraj na to, da bodo napenjalci, ako hočemo vzgojiti na njih mladik, vselej blizu tre bolj visoko privezani nego na koncu. Kjer to ni mogoče, kakor n. pr. pri latinskih, skušali boderemo doseči krepke poganke ob vznožju mladik s tem, da te poslednje upognemo na stran in šele potem bolj navzgor. Na vsakem vpognjenem mestu se sok zastavlja. Za večino trte po zimi se uporablja navadno beke. Pretrdo ne smemo pa trte zavezati, posebno pa ne debla. Ako zavezemo pa napenjalce bližu veje jako trdno, zastajal bo na dotočnem mestu tudi sok in posledica temu bo, da se grozdje bolj močno razvije, vendar pa se spodnji del trte (korenine) oslabi, ker ne dobiva in listja toliko redilnih snovi.

Jabolčni in hruščkin evetoder (Anthonomus pomorum in A. piri) sta malo hroščeka, ki sta si v obliki in v škodi jako podobna. Prvi se nahaja pa na jablanu, drugi na hruški. Pri nas dela posebno drugi evetoder mnogo škode. Kdo ni opazil še proti koncu marca in začetku aprila na hruščkinem dreju razjednih popkov? Vidite, to je naredil hruščkin evetoder in sicer samica. Najrašči zajeda cvetne popke. V rano, ki jo izdolbe, znesne potem hrušček par jačič, iz katerih izlezejo v osmih dneh majhni črvčki. Ti žrejo potem v popku dalje, dokler ga ne krmu pokončajo. Potem se navadno v cvetu tudi zabubijo. Včasih dobimo na drevesu tudi polovico razjednih popkov. Zato je škoda lahko velikanska. Proti evetoderu bojujemo se najboljše na ta način, da ovijemo meseca marca papir, ki ga načemo potem z lepljivo tvarino, najboljše s petrino, podobno, kakor delamo to proti malemu pedicu, ki napada osobito črešnje in češpe. Ker se nahaja pa mnogo hroščkov na drevesu, treba je drevje včasih potresti, da padejo na tla in so prisiljeni lesti potem vnovič proti vrhu. Na ti poti se vjamejo v lepilu. Z dreja je hrošček stresati, najboljše rano zjutraj. Tudi je dobro, ako se postavi pod drevo kako rjavo, v katero se hrušček vjamejo. Kdor je videl prošla leta na svojem dreju mnogo razjednih popkov, ta naj nastavlja sedaj lepljive kolobarje in naj streša hrošček z dreja! Petrina se še vedno dobi v Gor. kmet.

Da ne bo krompir prerazen kalij, treba ga je hraniti v čimboli hladnem prostoru in ne v visokih plasteh, marveč razgrnjeno. V nasprometnem slučaju bi se krompir preveč vrgel, kajti tudi kromprijevi gomolji dihajo, kakor diha vsako živo bitje. Tudi tema prouzoča, da krompir bolj naglo kali, zato so svetli prostori boljši od temnih. Če bi začel krompir poganjati, spraviti ga je zato na svetlo. V svetlobi se npravil vsaj manjša kali. Ako hočemo imeti rano krompir, zasaditi se lahko kar s to kaljo, ki je deloma ozelenela. Dolge, bele kali pa niso mnogo vredne. Kromprij, ki ima take kali, ne rabimo za same, ker so izčrpale te kali iz gomolja že preveč redilnih snovi.

Sajenje trtnih divjakov. — Amerikanske trte, ki jih mislimo v zeleno požlahnitni, treba je zasaditi za 5 do 10 cm pod zemeljsko površino. Da se pa trta v zemlji ne zadusi, napraviti je nad njim klobuk podobno jamicu ali pa preko cele trte vrste brazdo. Trte, ki jih tako sadimo, so lahko za 5 do 10 cm kraje nego navadne. S takim zasajanjem hočemo dosegiti, da požene trta bolj nizko svoje poganke in zato jo zamoremo bolj bližu zemlje požlahnitni. Tudi postane tako trta bolj ravna in zato ne tripi radi tega toliko vsled obiranja pogankov, ki nastajajo na zakriveni podlagi.

Kako globoko je sejati? — To se ravna po velikosti semena, po zemlji pa po času, ko sejemo. Čim bolj je seme debelo, tembolj globoko se ga lahko zarebre, ker zamore debelo seme napraviti mnogo daljšo kal do drobnega. Ako pride drobno seme pregloboko v zemljo, uporabi kal vse rezervne snovi, ki se nahajajo v semenu, še prej, nego pride vrh zemje in ozeleni. Taka kal potem usahne. Ker potrebuje seme pri kaljenju mnogo zraka, zato se sejte lahko v rahli zemlji bolj globoko, nego v težki, za zrak neproderni zemlji. Če ne dobiva seme dovolj svežega zraka zadusi se v ogljenčevi kislini (sapa), ki jo npravila v zemlji seme z dihanjem. Ako sejemo pred zimo ali po zimi, deti je seme bolj globoko, nego spomladni. Ozimino in zimske grah je toraj vselej sejati bolj globoko, nego jaro žito. Ozimina, ki je globoko sejana napravijo tudi bolj globoko svoje korenine, zato ji zmrzav tako lahko ne škoduje. Preplitvo sejanje tudi ni pravo, ker se zemlja na vrhu rada posuši in zato ne more seme kaliti. Še bolj nevarno je, ako se seme napoji z vodo in se potem spet osuši. Tako seme izgubi kaljivost. Tudi prevelika solnčna svetloba škoduje kaljenju. Zato se ne sme seme puščati na vrhu zemlje. Navadno se računa, da je treba zagrebti seme 3 do 5 krat tako globoko, kot je seme debelo. Debelo seme je podkopati ali podorati, drobno seme pa podvlačiti ali podgrabit. Prav drobno seme se lahko tudi povrala.

Loterijske številke.

Gradec, dne 7. marca : 5, 65, 54, 14, 26.

Trst, dne 14. marca : 81, 26, 3, 79, 12.

Ena res splošno priljubljena lekarna je firma P. Jurišić v Pakracu. Opaziramo na njene inzerate in jo najtopleje priporočamo.

Tvrdka Karl Kocian tovarna za suko, lodne in modno robo iz pristne ovčje volne v Humpolcu na prične ravnokar razposiljati nove vzorce obširnega skladu letne robe za gospode in gospode. — Priporočamo, da se pri potrebi na to staro Humpolčko firmo obrne ker je znana za solidna, o čemer se lahko vsakdo sam prepravi.

Promet razposiljalne trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomisli je na tisoči komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupec pravčasno ugodni. Marsikatero blago ima zoper razne vrste po velikosti, barvi in mražu. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladniščil o registratu. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavskih meseč je v tej zalogi potreben. Razposiljalna hiša Hanns Konrad vslužuje tudi 200 oseb; njih delu najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega koledarja katerega dobijo vsi kupci te firme zastonj in poštne prosto.

Denarna posojila

vsake velikosti po 4 do 5% proti dolžemu listu z ali brez priče za jamstvo, plača se v mesecnih obrokih v 1—10 let. Brez posredovalnih pristojbin. Posojila na realitet po 3½%, na 30—60 let, najvišje. Vecja financiranja.

Hitro in diskretno se vse vrši.

Administracija „Börsen-Courier“

Budapest, Postfach. Porto za nazaj se prosi. Pros se nemško korespondenco.

Učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika in dobro izšolan se sprejme pri Jos. Srimz, z specijskim blagom v Celju. 196

Cirkularist

se takoj sprejme na parni žagi v Koprišniku pri Kočevju z dobro plačo. 177

Fotografije kot znamke

(marke liki znamkami na pismah), in dopisnic s sliko izdeluje po vsaki poslanosti fotografij po ceni Otto Neumann, Prag, Karolinental Stev. 130. Ceniki se poslujejo na zahteve brezplačno in franko. 183

Lepo posestvo

blizu Ptuja, sposobno za vsakrste pridelke, se prodaja za nizko ceno. Naslov pove upravitelj „Stajerca“.

V najem

se da od 1. junija na več let pot hiše s tremi sobami, spodobna za vsakega rokodelca in penzionista; hiša je zidana, z opeko krita, prav na lepenem krajtu, blizu farne cerkve in pošte; kateremu ugaja naj se do 1. aprila oglasi, ker potem bi bilo prepozno; ako se kateremu dopade zna pa kupit. Več pove lastnik Franz Doušnik, Sv. Lovrenc nad Mariborom, st. 131. v trgu. 209

Pekovski učenec

se sprejme pri Heinrich Simonitsch, pekovski mojster v Zeltweg, Zg. Štajersko. 208

PIPE iz Bruyère lesa

prima kvalitet, iz pravega, nevnivljivega Bruyère-lesa. Gladka glava z daleč začutim Bruyère-lesom, višnjati ror, nastnik iz roga in slav, cena 21 cm. dolga K 150. Ista pipa, ali z okoli rezano Bruyère-leseno glavo K 180. Največja izberba v revkizitah za kadjenje dobite v mojem ceniku, ki se razpoljuja zastonj in poštne prosto. Dobi se pri:

c. in k. dvornemu literantu

Hanns Konrad

razposiljalna hiša v Brux št. 876 (Češko).

Zahtevajo v lastnem interesu moj begato ilustrirani glavni cenik s čez 3000 podobnimi zastonji in poštne prosto.

Dva učenca

se sprejmeta pri firmi H. Morelli's Wt., slikarska delavnica in prodajalnica barvnega blaga, v Ptaju (Bahnhofsgasse) 213

Kron 5000 zaslužka

plačam tistem, ki dokaže, da ni moja čudežna kolekcija

800 komadov za gold. 250

pričlostnost nakup, i. s. 1 prav. živc. zist. Roskopi patent žepna ura, grč natankič in dobro, regul. s pismeno 3 letno fabrično garancijo, 2 amerik. zlatno-dobro prstana (za gospoda in dame) 1 angli. pozlač. garnituro, obstoječo iz manštev, ornatih v prsnih gumb, 1 amerik. žepni nož belov, 1 eleg. židanã kravata, barva, in mušteri po želi, največji facon. 1 krasna knofica za kravato s simili-brilanti, 1 neftna damska broš zadnjega novost, 1 potrebnata toaletna garnitura, 1 eleg. usnjati portmonet, 1 par amerik. boutons s imit. kamnenj, 1 par angli. vremenskih barometrov, 1 salonski album s 36 umet. najlepšimi razgledovi sveta, 1 krasni vrtni ali lasni koljer s pravimi orientalnimi biseri, 5 indijskih cudo-delničkov-vragov zbabava vsako drusto in s 350 kom. raznih predmetov, ki se v vsaki hiši potrebi v koristni zastonj. Vse skupaj z eleg. Roskopi patent žepna ura, ki je sama dvojno sveto vredna, košta samo gold. 250. Dobri se po povzetju ali narepi plačlu (tudi S. Urbach, Krakovia st. 101).

N. B. Ako se naroci 2 paketa, prida se 1 prima angli. britev ali 6 ff. volvenih žepnih robcev gratis. Ako ne dopade denar takoj nazaj, torej vsak raziskovan je izključen.

Jos. Kasimir

PTUJ

trgovina s špecerijo, materialom, barvnim blagom, skladisčem piva bratov Reininghaus

priporoča:

najbolja semena za vrt, polja in travnike. Različna gnojilna sredstva, kakor različno drugo blago po najnižji ceni in solidni postrežbi.

Omenim še, da se nahaja moja trgovina le v lastni hiši, kjer je bila prej glavna tobačna trafia.

Hlapec

kateri bi z enim konjem vozil in tudi vsa druga kmetska dela zastopi, se sprejme na Spodno Koroško. Ponudbe prevzame upravičeno Štajerska.

Lepo posestvo

tik ceste 30 minut od Maribora oddaljeno z novo zidanjo hišo kjer se nahaja dobro idoča gostilna in trgovina z mešanim blagom, ledencico, gospodarskim poslopijem, 8 oralov prve vrste niv in travnikov se proda za 13.500 gold. Naplača 8000 gold. Dopisi zaradi pojasnila naj se pošljejo na naslov „**Zukunft 8000**“ Hauptpostlagernd Marburg.

205

Proda se

Kaučičevo posestvo v **Gurčičah** 1 uro od mesta Velikovec, ki obsega 1 ha 21 a 24 m² njiv, 9 a 87 m², 20 a 67 m² travnikov, 1 a 83 m² pašnikov, 30 a 82 m² gozda za sekanje z zasigurno pravico dobave vode. Proda se takoj iz proste roke. Polovica prodajalne cene ostane lahko vknjiženo na posestvu. Pojasnila daje **H. Meglitsch** v Velikovecu.

207

Išče se

preddelavec (Vorarbeiter) za tovarno upognjenih stolov, kateri se razume na vse vrste upognjenie stole (gebogene Sessel) in kateri bi tudi opravljaj službo mojstra. — Pogoji so glavno: treznost, poštenost in pridnost. Plača po dogovoru. Kje? pove iz prijaznosti uredništvo Štajerska.

210

Stiskalnica

(preša)

za sadje je v tovarni za opeko v Leitersbergu pri Mariboru na prodaj. Naslov je: „Leitersberger Ziegelfabrik“ Marburg a. D.

169

Ura z verižico samo 5 kron 50 vinarjev. Šlezijska eksportna hiša je nakupila veliko ur in bro izšlo pošilja; eno prekrasno pozlačeno 36 ur natanceno anker uro z lepo verižico samo 5 K 50 v. nemem se pisemo tri leta jamči. Po poštnem razposilju prusko-slezijska eksportna hiša **D. K. letna p. Krakov** N. 21./641. Opomba: Za neuganjeno garančenar vrne.

Maslo, jajca, goveje ma

kupuje

Vinzenz Bujnoše

trgovina z delikatesami
Dunaj XVII/2. Lerchenfeldergürtel 7

Vabilo.

V nedeljo 22. marca 1908 se v

glavno zborovanje posojil

(Vorschuss-Kasse)

v Slovenski Bistrici, ter so s tem vso povabljeni.

ODBO

Kupite izravno od tkavnice

6 plaht brez ši

najboljše vrste, veliko 150/200 cm. Cena K 14

Brata Krejcar, Dobruschka, Češka

Tkavnica platna in pamvola. Najnovjevi pomladni muštri

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljše nadomestilo za pristni sadni mošt „Mostin“ je sestavina naravnih substanc in vsled tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka ozivljajoče in poseže prebavo. 300 l. te pijača narejene z „Mostin“ stane 4 gld. 80 kr. „Mostin“ se dobri pri Janezu Posch, špecerijska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Svari se pred ponaredbami.

173

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odstihmal kopele s hlaponom po sledenih značilih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/4 uri predpopoldan za 60 vin. (30 krajcev.)

878

Vedstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Aktiva

Bilanca hranilnice (šparkase) v Radgoni 1907.

Pasi

	K	V		K	V
Na kontu hipotekarnih posojil	4252226	17	Pro konto vlog interesentov	6853359	toječe
> kontu posojila brez hipoteke	234978	12	> konto obresti od hipotekarnih posojil:	20507	—2%,
> kontu posojila na vrednostne efekte	1296	—	za naprej plačane obresti pro 1908		okrajno
> kontu menic (Wechsel)	43950	—	> konto obresti od posojil brez hipoteke:		6,2% in 3
> kontu na efekte	2383764	70	za naprej plačane obresti pro 1908		m podu
> kontu-koren	116235	—	> konto obresti od posojil na vrednostne efekte:		1,5% ceneno
> kontu c. k. poštno-hranilničnega urada	1914	33	za naprej plačane obresti pro 1908		asti za
> kontu realitetnih vrednosti	388714	46	> konto obresti od menic (Wechsel):		455
inventarni kontu	4783	58	za naprej plačane obresti pro 1908		833
> kontu na hotelskem pohištvu	2752	55	> konto dohodkov realitet		▼ tem
> saldo-kontu	70	—	za neobdobjeno rezervnega sklada:		vprašan
> kontu pre diversi	28	67	za neobdobjeno vrnitev (Rücklage)	K 563.607-26	
> kontu asekurančno-premijskih posojil	70	69	> obdačeno vrnitev (Rücklage)	K 77.397-25	
> kontu posojilne blagajne	64000	—	> konto posebnega rez. sklada za kurzne izgube:	641004	
> kontu obresti od hipotekarnih posojil	66079	16	neobdobjena vrnitev (Rücklage)	23449	
> kontu obresti od posojil brez hipoteke	1952	60	> konto penzijskega sklada	95364	
> kontu obresti od posojil na vrednostne efekte	40	—			
> kontu obresti od efektov	19089	43			
> kontu blagajne	53036	81			
	7634982	27		7634982	

Promet podjetja K 5,896.194-89.

18.848 točk v žurnalnu.

Aktiva

Bilanca posojilnega oddelka.

Pasi

	K	V		K	V
Na blagajniški gotovini koncom 1907	401	71	Pro dotacija iz rezervnega sklada šparkase v Radgoni	64000	
> posojila na menice (Wechsel)	27308	—	> naprej plačane obresti pro 1908	1107	
> posojila proti dolžnemu pismu	37324	87			
> zaostanek obresti koncom 1907	72	98			
	65107	56		65107	

1½% in rentni davek plača šparkasa iz lastnega, brez da bi se to vložnikom odračunalo. Obrestna mera za vloge pri obrestovanju 4%, za posojila na ročni zastavek (Handpfand) in na hipoteke 5%, proti menicam 6% in pri posojilnem oddelku 5%. Uradni dnevi vsak dan razven praznikov i. s.: pondelek, sreda in petek od 9.—12. ure dopoldne, torek, četrtek, soboto in nedeljo od 10. ure dopoldne.

Posebno se kmetom v okrajih Radgona in Zg. Radgona priporoča posojilna blagajna na osebni kredit, to pa ne samo zaradi nizke obrestne mreže zaradi lahkega nazaj-plaćila. Izpeljava dovoljenih posojil iz tega oddelka je brezplačna in se ne intabilirajo v zemljiski knjigi; se prisilcem velike troške prihrani. Vsa pojasnila daje šparkasa vedno radovoljno.

Radgona, 31. decembra 1907.

Ravnateljstvo

Črkostavski učenec

in jih dobro izšolan in tudi nemščine dobro zmožen sprejme
čno in
vin.
n pov
Kes 3 letna pismena 5 kron! Brez konkurence
garancija!! v tej kvaliteti!

Moja prava švicarska System Roskopf Pa ent Anker Remontoar-ura z masivnim, solidnim, antimagnetičnim Anker-kolesjem, pravo en ajo ciferino (ni pap.r!) z varstveno plombo pravo ni-keinasto pokrovje, sarnimi pokrov čez kolesje, gres 36 ur (ni 12 ur idota ura), okrašen in počlanjeni kazalci, natančno regulirana, s 3 letno pismeno garancijo. Komad K 5—, 3 komadi K 14—, s sekundnim kazalcem K 6—, 3 x m. K 17— v pravem srebrnem pokrovju brez sekundnega kazalca K II— 18 kom. K 31—, s sek. kaz. K 13-50, 3 kom. K 38— Izmenjava dovoljena.

Razposilja po povzetju Prva fabrika ur v Mostu 688

Hanns Konrad, c. in k. dvorni luf., Brüx 876 (Češko)

Bogati seniki s 3000 podhrami zastopri in poštne proste!

Najboljša in najcenejša
Semena
vseh vrst samo pri
Adolf Sellinschegg v Ptiju

POSESTVO

obstoječe iz 2 velikih, plodovitih njiv, skupno 2 1/2—2 1/4 orsov, med dvema občinskim cestama in okrajno cesto, v sosednjem bližini Maribora, ob cerkvi in 3 razredni šoli (z nemškim in slovenskim podučnim jezikom), nadalje s sadosnikom in cenceno iz prete roke proda. Primereno je lasti za zgradbo hiše, za vsako prodajalno, ker v tem kraju še ni nobene trgovine. Pisma vprašanja pod „lepo posestvo“ na upravnostvo „Stajerca“. 159

Sukna

humpolečki lodni, sukno za salon obleke in modno sukno za obleke priporoča

Karel Kocian
tovarna za sukna
v Humpolci

Vzorci brezplačno. Tovarniška cena. 121

Prva češka prodajalna.
Ceno perje za postelj
1 kg sivega, slišanega, dobrega 2 K, še boljšega 2 K 40 v; 1 kg belega, slišanega 3 K 60, finega, mehkega 4 K 10 v; 1 kg izredno finega sneženo belega, slišanega 6 K 40 v. 8 K 10 K; napajlo finega od pris 12 K. Pri nakupu 5 kg. franko.

Izgotovljene postelje

zadostno napolnjene, v neprodornem, rdečem plavem rumenem ali belem minkingu. I tuhna 170/116 cm velika, z novim, svirim, trajnim perjem 10 K; s finim sivim, mehkim perjem 12 K, 14 K; z najfinnejšim 16 K; 1 blazina 80/58 cm, 2 K 80, 3 K 40, 4 K; raspolažanje po povzetju 15 K naprej. Izmenjanje in vrnitev franko. Denar nazaj. S. Benisch v Deschenitz 716 Böhmerwald

Mladi trgovski pomočnik

in

trgovski učenec

se takoj sprejmeta v trgovini z mešanim blagom pri Stjepan Celic v Pregradi. 196

POZOR!

Kdor želi posestvo kupiti v Sevnškem okraju, ima ravno lepo priliko. Posestva so vsake vrste, mala in velika, od 50 do 40.000 gold.; hiše vsake vrste v trgu Sevnici in v okraju primerne za obrtnike, gostilne in penzioniste. Posestva z milinom pa tudi milin sam i. t. d. Kdo je namenjen kaj kupiti, naj se obrne na **Anton Andolšek** v Sevnici (Lichtenwald) 176

Zahitevajte zastonj

in franko moj glavni cenik z nad 3000 podobami vseh vrst niklastih, srebrnih, zlatih ur. m. Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte ter vsega solidnega srebrnega in zlatega blaga po originalnih fabriških cenah. Nikel in mentur ura K 3—, Zistem Roskopf patent ura K 4—, Švicarski orig. zistem Roskopf pat. K 5—, Reg. Adler-Roskopf, Nikel anker rem K 7—, Goldin rem. ura, „Luna“ kolesje dvojni mantel K 8-50, Srebrna rem. ura „Gloria“ kolesje K 8-40, Srebrna rem. ura dvojni mantel K 12-60. Srebrna pancer-veržičica z sprinrinko 15 g težke K 2-80, Ruska tu a nikel cilindar rem. ura „Luna“ kolesje K 10-50, ra-kukavica K 8-50, budilnica K 2-90, kuhički K 3—, Svarevaldovka K 2-80. — Za vse ure 3letno pismeno garancijo! Ni rizike! Izmenjava dovoljena, ali denar nazaj!

Prva fabrika ur v Brüxi **HANNS KONRAD** c. in kr. dvorni luf. lifierant Brüx st. 876 (Češko). 737

Rane

zeh vrst naj se varuje
je skrbno pred vsako nečistostjo,

kajti vsled te postane lahko najmanjša rana nevarna in velika. Že 40 let sem se rabi omehkajoči Pragerske domače žabe kot zanesljivo obvezno sredstvo. Ista varuje rane, zmanjša vnetje in bolesti, vpliva hidrolno in pospešuje spolno zdravljenje.

razposilja se vsak dan

1 celo doza 70 vin. 1/4, 50 via. po posti proti napaj-plačilu 3 K 16 vin. se pošije franko 4 doz, za 7 K pa 10 doz, in to na

vse avstro-ogrške stacije.

Vsa dela zavirkov imajo postavno varstveno

znamko.

Glavni depot:

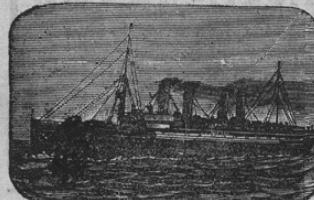
B. FRAGNER, c. k. dvorni lufierant.

Apoteka zum schwarzen Adler.

Praga Kleinseite, Ecke der Nerudagasse No. 203.

Skladisč v apotekah Austro-Ogrske.

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejša vožnja po morju 5 dni, 7 ur, 38 minut. Redna direktna veza z brzo in poštнимi parniki, ki imajo dvojnate vijake, iz Hamburga do New Yorka; dalje v Kanado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko. Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura za Štajersko „Gradec, IV., Annenstrasse 10. Österr. Hof.“

Priznano najboljše mlatilmice

vnovič zhojšanega sestava „Agrikola“

jeklene pluge, brane, valjarje,

kosilnice za travo, deteljo in žita, obračalnike, stroje za grabljenje sena in žita, stiskalnice za grozje in sadje,

hidravlične stiskalnice,

stroje za mečkanje in robkanje grezinja, mlince za sadje, škropilnice za trte in dunge rastline, stroje za sušenje sadja in sečivja,

vrtilne pumpe za gnojnicu,

stroje za anačenje žita, tričkoje, stroje za robkanje koruze, stroje za rezanje s patentovanimi tečaji, priznjenimi in kolobarji, mazanje, da pri je možno goniti povsem lehkome, stroje za parjenje krmne, peči za štedilne kotle in na drugi kmetijski stroje izdeluje in razpoljuje v najnovejših, odlikovanih sestavih.

PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ 24 Taberstrasse 57. 1000

tvornica kmetijskih strojev, hivorno in parne fuzine.

Odkrivet z nad 600 zlatimi, srebrimi kolajami i. t. d.

Zastopniki in prodajniki se imajo.

vitje za vprežne živino,

s patentovanimi tečaji, priznjenimi za koločerno mazanje,

(Rollen-Ringmutterlager, ročne na vito in motore,

zložljivi in sklopni, vsega vrsta).

Ustanov. 1872.

Ustanov. 1872

Vozički za otroke

v novi veliki trgovini

200

Johann Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru

se dobivajo že cd	gold. 6·50 naprej
druge sorte po	7· " "
četrtje "	8· " "
četrte "	9· " "
pete "	10· " "
in z fedrami po	12· " "

Za finejše sorte se naj zahteva poseben cenik.

Varstvena marka „Anker“
Liniment. Caspici comp.

nadomestilo za

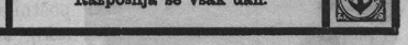
anker-pain-expeller

je znano kot odpeljajoče, izvrstno in bolečine odstranjujoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobri se v vseh apotekah po 80 h, K 1·40, in K 2·—. Pri nakupu tega prljubljene domače sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skljatih z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobri pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“

v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.

Rasplošila se vsak dan.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — KAPILOR št. 2. Povroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno boleznen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanje. Stane poštne prosto na vsako posto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIĆ

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Otrokom in odrašenim ki kašljajo

zapisujejo zdravniki z najboljšimi uspehom

T bym o mel Scillae

kot sredstvo, ki odstrani sline, krni kašelj, pomiri, odstrani pomanjkanje sipe. Stoteri zdravnikov so dali že svojo izjavbo o presestljivem proučenju vplivu Thymomel Scillae pri oslovenskem kašlu in drugimi vrstami krnega kašlja.

Prosimo vprašajte zdravnika.

1 steklenica 220 R. Po pošti franko pri naprej-plaćilu 2·90 R.
3 steklenice pri naprej-plaćilu 7— R, 10 steklenic 20— R.

Izdelenovalec in glavni zalogatelj:

B. Fragner, apotekar
c. k. dvorni literar

Praga-III, Nr. 203.

So dobi v vseh apotekah. So

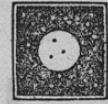
Pazite na ime preparata Izdelovalca in na varstveno znamko.

Franz Schönlieb

puškar in posestnik v Borovljah na Koroškem.

izdelovalcej umetnih pušk, izkušen v c. k., arzenelu, prevzame tudi poprila. Priroča posebno puške na kroglo z leg. strelom, promer cevi 9·3 in 8·1 mm.

Mnogo ilustrovani cenik
se dobi brezplačno!

Uradna šajba
št. 200; iz puške St.
1610/07, kal. 16 se je
z enim strelom iz leve
vode na ročno strelno orložje v Borovljah na Koroškem.

Izdelovalcej in edino opravljeno izdelovalno „Schönlieb-vel-alianc-borungo“ z načeloma in načinom sedanjosti do 100 korakov z dobrim „durchslagom“ (glej sliko strele) Moja Alianc-borunga streha s črnim in brezumnim smodnikom brezvorno najzaščitljivejši in najbolj ojstvo ter presegajo najboljše angliške, amerikanske in drug „borunge“. Zato uporablja vsak razumen lovec to „Schönlieb-Alianc-borungo“. Vsaka slabla puška se naredi z mojo „borungo“ pod garancijo dobre streljanja. Cena zato K 10.—. Vsak dan dobivam zah. alna pisma. Atelier za izdelovanje najfinješi lovskih pušk sedanjosti, ki so pa prve vrste.

Priporočam novosti v mojih kakor pre lahkih

„alianc“ puškah

vseh zistemov z mojo „Schönlieb-alianc-borungo“ ki presegajo vse druge fabrikate inozemstva in domačije.

Blagorodni g. F. Schönlieb! Z poslano puško kal. St. 16 z borungo sem izredno zadovoljen; na 100 korakov sem dosegel krasne uspehe; Vaša borunga je najboljša in presegajo angško.

S pozdravom A. Eugenberger, c. k. inženier v Suczovi.
Ako ne dopade, vzamem puške nazaj! Izmenjam jih ali pa plačam denar nazaj!

Zdrave delavke

od 16. do 35. leta se sprejmejo k trajajočem lahkom in dobro plačanem delu v tovarni v Gradeu Moserhrgasse 50—54. 170

Konkurenčna budičnica

po amerikan. sistemu, gre v vsakem položaju, dobra za službo primernega kvaliteta. 3 listna pismena garancija da gre dobro in prav K 2·9, 3 kom. K 8·—, s cifernico, ki sveti K 3·30, 3 kom. K 8·—

Budičnica z dvojnimi zvonci (2 zvonca) K 3·80, 3 komadi K 10·50, s cifernico, ki sveti K 4·20, 3 kom. K 11·50. Ni rizike! Izmesjava dovoljena ali denar nazaj! Posluži po povetu ali naprejplačilu

prva fabrika ur v Bruxu HANNES KONRAD c. in kr. dvorni literar v Bruxu st. 876 (Češko).

Bogati cenik z nad 3000 podobnimi ur, zlatega in srebrnega biaga, glazbenih potrebskih itd. dobri na zahtevo vsakdanj 739

Pozor vinogradari!

Mestna občina v Ptiju ima za oddati več tisoč

reznih trt za vložiti

(Schnittreben zum Einlegen)

in sicer: Solonis, Monticola, Riparia z velikim listjem. Za pristnost vrat se garantira. — Cene po dogovoru.

Mestna uprava v Ptiju.

Svilne robce

Volneno blago

Druk od firbarja

Cajge in satene

Platno belo in pisano

Štofe in kamgarn

Srajce in kravate

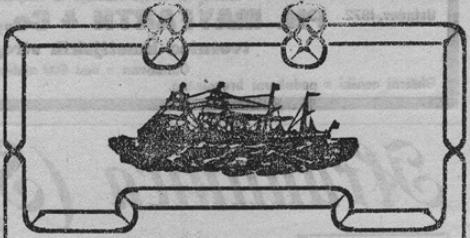
kupuje večina

samo v ta novi veliki trgovini

201

Johann Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru.

V Ameriko!

Najstarejša tvrdka za špediranje

potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnhofplatz

št. 9

sprejme potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; — odhod parobroov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vrkajo, spremjam jih eden uradnik do Havre. — Govori in piše v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas, in sprejet bude brezplačno in takoj pojasnila.

478

PLAHTE

(Prtiči)

iz domačega platna po gold
iz močne debele kontenine
iz tirolskega platna

v novi veliki trgovini
JOHANN KOSS v C
na kolodvorskem prostoru.

Brata Slawi
v Ptiju
priporočata izvrstne stroje (Nähmaschinen)
dečji ceni:
Singer A 70 E
Singer Medium 90
Singer Titania 120

Ringschiffchen 140 Stra
Ringschiffchen za krojače 180 kami, —
Minerva A 100 n katere
Minerva C za krojače in čevljarje 160 ostati in
Howe C za krojače in čevljarje 90 lada zo
Cylinder Elastik za čevljarje 180 gra kler
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. inkret p
cene so nižje kakor povsodi in se po plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenila
plačno.

Meščanska parna žaga

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptiju
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena
nova parna žaga vsakemu v porabni
Vsekemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vater na
spahati i. t. d.

Pozor! **Čitaj!** **Pozor!**
Slavonska biljevin

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zaslužil, ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporabljajo. Zlasti, — zravnalno kašju — bolih v prsih, — prehodno pogodbo grlu hriposti, težkem dihanju, astmi — pljuvanju, suhem kašlu, tuberkulozitatu itd. ali vladajo.

Delovanje izborne, vspeh siguren. Če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 se ne pošlja. Prosimo, da se naroča naravnost

P. Jurišić
lekarnarja v Pakracu št. 200 S

Ura na pendelj, ki bije na $\frac{1}{2}$ in na $\frac{1}{4}$ in na $\frac{1}{3}$ in na $\frac{1}{4}$ in na $\frac{1}{5}$ in na $\frac{1}{6}$ in na $\frac{1}{7}$ in na $\frac{1}{8}$ in na $\frac{1}{9}$ in na $\frac{1}{10}$ in na $\frac{1}{11}$ in na $\frac{1}{12}$ in na $\frac{1}{13}$ in na $\frac{1}{14}$ in na $\frac{1}{15}$ in na $\frac{1}{16}$ in na $\frac{1}{17}$ in na $\frac{1}{18}$ in na $\frac{1}{19}$ in na $\frac{1}{20}$ in na $\frac{1}{21}$ in na $\frac{1}{22}$ in na $\frac{1}{23}$ in na $\frac{1}{24}$ in na $\frac{1}{25}$ in na $\frac{1}{26}$ in na $\frac{1}{27}$ in na $\frac{1}{28}$ in na $\frac{1}{29}$ in na $\frac{1}{30}$ in na $\frac{1}{31}$ in na $\frac{1}{32}$ in na $\frac{1}{33}$ in na $\frac{1}{34}$ in na $\frac{1}{35}$ in na $\frac{1}{36}$ in na $\frac{1}{37}$ in na $\frac{1}{38}$ in na $\frac{1}{39}$ in na $\frac{1}{40}$ in na $\frac{1}{41}$ in na $\frac{1}{42}$ in na $\frac{1}{43}$ in na $\frac{1}{44}$ in na $\frac{1}{45}$ in na $\frac{1}{46}$ in na $\frac{1}{47}$ in na $\frac{1}{48}$ in na $\frac{1}{49}$ in na $\frac{1}{50}$ in na $\frac{1}{51}$ in na $\frac{1}{52}$ in na $\frac{1}{53}$ in na $\frac{1}{54}$ in na $\frac{1}{55}$ in na $\frac{1}{56}$ in na $\frac{1}{57}$ in na $\frac{1}{58}$ in na $\frac{1}{59}$ in na $\frac{1}{60}$ in na $\frac{1}{61}$ in na $\frac{1}{62}$ in na $\frac{1}{63}$ in na $\frac{1}{64}$ in na $\frac{1}{65}$ in na $\frac{1}{66}$ in na $\frac{1}{67}$ in na $\frac{1}{68}$ in na $\frac{1}{69}$ in na $\frac{1}{70}$ in na $\frac{1}{71}$ in na $\frac{1}{72}$ in na $\frac{1}{73}$ in na $\frac{1}{74}$ in na $\frac{1}{75}$ in na $\frac{1}{76}$ in na $\frac{1}{77}$ in na $\frac{1}{78}$ in na $\frac{1}{79}$ in na $\frac{1}{80}$ in na $\frac{1}{81}$ in na $\frac{1}{82}$ in na $\frac{1}{83}$ in na $\frac{1}{84}$ in na $\frac{1}{85}$ in na $\frac{1}{86}$ in na $\frac{1}{87}$ in na $\frac{1}{88}$ in na $\frac{1}{89}$ in na $\frac{1}{90}$ in na $\frac{1}{91}$ in na $\frac{1}{92}$ in na $\frac{1}{93}$ in na $\frac{1}{94}$ in na $\frac{1}{95}$ in na $\frac{1}{96}$ in na $\frac{1}{97}$ in na $\frac{1}{98}$ in na $\frac{1}{99}$ in na $\frac{1}{100}$ in na $\frac{1}{101}$ in na $\frac{1}{102}$ in na $\frac{1}{103}$ in na $\frac{1}{104}$ in na $\frac{1}{105}$ in na $\frac{1}{106}$ in na $\frac{1}{107}$ in na $\frac{1}{108}$ in na $\frac{1}{109}$ in na $\frac{1}{110}$ in na $\frac{1}{111}$ in na $\frac{1}{112}$ in na $\frac{1}{113}$ in na $\frac{1}{114}$ in na $\frac{1}{115}$ in na $\frac{1}{116}$ in na $\frac{1}{117}$ in na $\frac{1}{118}$ in na $\frac{1}{119}$ in na $\frac{1}{120}$ in na $\frac{1}{121}$ in na $\frac{1}{122}$ in na $\frac{1}{123}$ in na $\frac{1}{124}$ in na $\frac{1}{125}$ in na $\frac{1}{126}$ in na $\frac{1}{127}$ in na $\frac{1}{128}$ in na $\frac{1}{129}$ in na $\frac{1}{130}$ in na $\frac{1}{131}$ in na $\frac{1}{132}$ in na $\frac{1}{133}$ in na $\frac{1}{134}$ in na $\frac{1}{135}$ in na $\frac{1}{136}$ in na $\frac{1}{137}$ in na $\frac{1}{138}$ in na $\frac{1}{139}$ in na $\frac{1}{140}$ in na $\frac{1}{141}$ in na $\frac{1}{142}$ in na $\frac{1}{143}$ in na $\frac{1}{144}$ in na $\frac{1}{145}$ in na $\frac{1}{146}$ in na $\frac{1}{147}$ in na $\frac{1}{148}$ in na $\frac{1}{149}$ in na $\frac{1}{150}$ in na $\frac{1}{151}$ in na $\frac{1}{152}$ in na $\frac{1}{153}$ in na $\frac{1}{154}$ in na $\frac{1}{155}$ in na $\frac{1}{156}$ in na $\frac{1}{157}$ in na $\frac{1}{158}$ in na $\frac{1}{159}$ in na $\frac{1}{160}$ in na $\frac{1}{161}$ in na $\frac{1}{162}$ in na $\frac{1}{163}$ in na $\frac{1}{164}$ in na $\frac{1}{165}$ in na $\frac{1}{166}$ in na $\frac{1}{167}$ in na $\frac{1}{168}$ in na $\frac{1}{169}$ in na $\frac{1}{170}$ in na $\frac{1}{171}$ in na $\frac{1}{172}$ in na $\frac{1}{173}$ in na $\frac{1}{174}$ in na $\frac{1}{175}$ in na $\frac{1}{176}$ in na $\frac{1}{177}$ in na $\frac{1}{178}$ in na $\frac{1}{179}$ in na $\frac{1}{180}$ in na $\frac{1}{181}$ in na $\frac{1}{182}$ in na $\frac{1}{183}$ in na $\frac{1}{184}$ in na $\frac{1}{185}$ in na $\frac{1}{186}$ in na $\frac{1}{187}$ in na $\frac{1}{188}$ in na $\frac{1}{189}$ in na $\frac{1}{190}$ in na $\frac{1}{191}$ in na $\frac{1}{192}$ in na $\frac{1}{193}$ in na $\frac{1}{194}$ in na $\frac{1}{195}$ in na $\frac{1}{196}$ in na $\frac{1}{197}$ in na $\frac{1}{198}$ in na $\frac{1}{199}$ in na $\frac{1}{200}$ in na $\frac{1}{201}$ in na $\frac{1}{202}$ in na $\frac{1}{203}$ in na $\frac{1}{204}$ in na $\frac{1}{205}$ in na $\frac{1}{206}$ in na $\frac{1}{207}$ in na $\frac{1}{208}$ in na $\frac{1}{209}$ in na $\frac{1}{210}$ in na $\frac{1}{211}$ in na $\frac{1}{212}$ in na $\frac{1}{213}$ in na $\frac{1}{214}$ in na $\frac{1}{215}$ in na $\frac{1}{216}$ in na $\frac{1}{217}$ in na $\frac{1}{218}$ in na $\frac{1}{219}$ in na $\frac{1}{220}$ in na $\frac{1}{221}$ in na $\frac{1}{222}$ in na $\frac{1}{223}$ in na $\frac{1}{224}$ in na $\frac{1}{225}$ in na $\frac{1}{226}$ in na $\frac{1}{227}$ in na $\frac{1}{228}$ in na $\frac{1}{229}$ in na $\frac{1}{230}$ in na $\frac{1}{231}$ in na $\frac{1}{232}$ in na $\frac{1}{233}$ in na $\frac{1}{234}$ in na $\frac{1}{235}$ in na $\frac{1}{236}$ in na $\frac{1}{237}$ in na $\frac{1}{238}$ in na $\frac{1}{239}$ in na $\frac{1}{240}$ in na $\frac{1}{241}$ in na $\frac{1}{242}$ in na $\frac{1}{243}$ in na $\frac{1}{244}$ in na $\frac{1}{245}$ in na $\frac{1}{246}$ in na $\frac{1}{247}$ in na $\frac{1}{248}$ in na $\frac{1}{249}$ in na $\frac{1}{250}$ in na $\frac{1}{251}$ in na $\frac{1}{252}$ in na $\frac{1}{253}$ in na $\frac{1}{254}$ in na $\frac{1}{255}$ in na $\frac{1}{256}$ in na $\frac{1}{257}$ in na $\frac{1}{258}$ in na $\frac{1}{259}$ in na $\frac{1}{260}$ in na $\frac{1}{261}$ in na $\frac{1}{262}$ in na $\frac{1}{263}$ in na $\frac{1}{264}$ in na $\frac{1}{265}$ in na $\frac{1}{266}$ in na $\frac{1}{267}$ in na $\frac{1}{268}$ in na $\frac{1}{269}$ in na $\frac{1}{270}$ in na $\frac{1}{271}$ in na $\frac{1}{272}$ in na $\frac{1}{273}$ in na $\frac{1}{274}$ in na $\frac{1}{275}$ in na $\frac{1}{276}$ in na $\frac{1}{277}$ in na $\frac{1}{278}$ in na $\frac{1}{279}$ in na $\frac{1}{280}$ in na $\frac{1}{281}$ in na $\frac{1}{282}$ in na $\frac{1}{283}$ in na $\frac{1}{284}$ in na $\frac{1}{285}$ in na $\frac{1}{286}$ in na $\frac{1}{287}$ in na $\frac{1}{288}$ in na $\frac{1}{289}$ in na $\frac{1}{290}$ in na $\frac{1}{291}$ in na $\frac{1}{292}$ in na $\frac{1}{293}$ in na $\frac{1}{294}$ in na $\frac{1}{295}$ in na $\frac{1}{296}$ in na $\frac{1}{297}$ in na $\frac{1}{298}$ in na $\frac{1}{299}$ in na $\frac{1}{300}$ in na $\frac{1}{301}$ in na $\frac{1}{302}$ in na $\frac{1}{303}$ in na $\frac{1}{304}$ in na $\frac{1}{305}$ in na $\frac{1}{306}$ in na $\frac{1}{307}$ in na $\frac{1}{308}$ in na $\frac{1}{309}$ in na $\frac{1}{310}$ in na $\frac{1}{311}$ in na $\frac{1}{312}$ in na $\frac{1}{313}$ in na $\frac{1}{314}$ in na $\frac{1}{315}$ in na $\frac{1}{316}$ in na $\frac{1}{317}$ in na $\frac{1}{318}$ in na $\frac{1}{319}$ in na $\frac{1}{320}$ in na $\frac{1}{321}$ in na $\frac{1}{322}$ in na $\frac{1}{323}$ in na $\frac{1}{324}$ in na $\frac{1}{325}$ in na $\frac{1}{326}$ in na $\frac{1}{327}$ in na $\frac{1}{328}$ in na $\frac{1}{329}$ in na $\frac{1}{330}$ in na $\frac{1}{331}$ in na <math